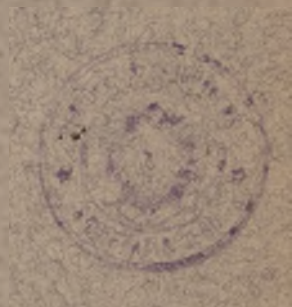

1315

Nabożeństwo liturgiczne

przy pogrzebach dorosłych i dzieci

(po łacinie i po polsku)

1315

Ks. RUDOLF TOMANEK.

Nabożeństwo liturgiczne przy pogrzebach dorosłych i dzieci

(według rytuału)

po łacinie i po polsku.

CIESZYN.

Drukiem i nakładem »Dziedzictwa błog. Jana Sarkandra dla ludu
polskiego na Śląsku«.

1922.

1315

Nihil obstat.

Dr. Ludovicus Wrzol,
censor ex offio.

7475 S

264

IMPRIMATUR.
P. E. OFFICIUM VICARIATUS GENERALIS TESSINENSIS.

Tessinii, die 18. Februarii 1918.

P. E. Vicarius Generalis:
Kolek.

Cancelarius:
Kaluza.

ZBIORY ŚLĄSKIE

Wszelkie prawa zastrzeżone.

K 306 74 S

Nabożeństwo liturgiczne przy pogrzebach dorosłych. *)

(Według rytuału.)

1. Pokropienie zwłok w domu żałoby.

Kapłan, pokropiwszy zwłoki święconą wodą, rozpoczyna:

Antyfony.

Si iniquitates.

Jeśli zważać będziesz na nieprawości Panie, Panie, któż się ostoi?

(Psalm 129. (Ton. VII.)

1. De profundis clamavi ad te Domine: * Domine exaudi vocem meam.

2. Fiant aures tuae intendentes, * in vocem deprecationis meae.

3. Si iniquitates observaveris, Domine: * Domine quis sustinebit?

4. Quia apud te propitiatio est: * et propter legem tuam sustinui te Domine.

1. Z głębokości wołam do Ciebie, Panie, * Panie, wysłuchaj głosu mego.

2. Niech się nachylą uszy Twoje * na głos błagania mego.

3. Jeśli zważać będziesz na nieprawości Panie, * Panie, któż się ostoi?

4. Ale u Ciebie jest zmiłowanie * ufny w słowa Zakonu Twego czekam na Cię, Panie.

*) Zapadł wyrok Pana życia i śmierci nieodwołalny, niezmienny. Dusza oderwała się od ciała. Droga ciała bezdusznego z łoża boleści i śmierci do trumny i do grobu jest krótka. Dusza tymczasem przeżyła wiele; ona osądzona, jej los rozstrzygnięty na całą wieczność. Sędzia w okamgnieniu odbył nad nią sąd szczegółowy wobec opuszczonej, jeszcze ciepłej powłoki ciała. Lotem błyskawicy przeszła z doczesności do krainy duchów, na wieczność. Jej poznanie Boga, kiedyś na ziemi zapoczątkowane przez wiarę, potęgowane przez łaskę, jej stan, jej stosunek do Boga, to wszystko stoi

5. Sustinuit anima mea in verbo ejus: * speravit anima mea in Domino.

6. A custodia matutina usque ad noctem, * speret Israel in Domino.

7. Quia apud Dominum misericordia, * et copiosa apud eum redemptio.

8. Et ipse redimet Israel, * ex omnibus iniquitatibus ejus.

9. Requiem aeternam * dona ei Domine.

10. Et lux perpetua * luceat ei.

5. Dusza moja czeka na słowo Jego, * dusza moja oczekuje na Pana.

6. Od straży porannej aż do nocy * niechaj nadzieję ma Izrael w Panu.

7. Bo u Pana jest miłosierdzie * i obfite u Niego odkupienie.

8. A On odkupi Izraela * ze wszystkich nieprawości jego.

9. Odpocznienie wieczne * racz mu (jej) dać, Panie.

10. A światłość wiekuista * niechaj mu (jej) świeci.

Powtarza Antyfonę:

Si iniquitates observaveris Domine, * Domine, quis sustinebit?

V. Kyrie elejson.

R. Christe elejson, Kyrie elejson.

Jeśli zważać będziesz na nieprawości Panie, * Panie, któż się ostoi?

W. Panie, zmiłuj się nad nami.

O. Chryste, zmiłuj się nad nami, Panie, zmiłuj się nad nami.

Pater noster...

Ojcze nasz...

nagle bez zasłony przed nią. Nieznośny ból i zawstydzienie przygniata potężną duszę. Szczęścia zaś i błogiego uczucia duszy świętej nie można ani zmierzyć, ani opisać. (Izaj. 64, 4; I. Kor. 2, 9.) Lecz cóż powie dusza, która, obarczona powszednimi grzechami, zadłużona nieodpokutowanymi karami doczesnymi, stanie przez stolicą Sędziego? »Jeśli zważać będziesz na nieprawości Panie, Panie, któż się ostoi?«. Czas łaski i zmiłowania minął bezpowrotnie, nadeszła pora ścisłej i nieublaganej sprawiedliwości. Lecz jak na ziemi miłosierdzie Boże uprzedziło grzesznika (Ps. 58, 11), gdyż bez własnej zasługi otrzymał łaskę chrztu, tak ogłosił głos Boży św. Janowi: »Błogosławieni umarli, którzy w Panu umierają.« (Obj. 14, 13.) Ponieważ dusza zmarła w Panu, w stanie łaski, przeto jest dla niej i na wieczności odpuszczenie. Dusza, niezupełnie czysta, czeka na słowo, pokłada nadzieję w Panu. Lecz Pan jej do chwały dopuścić nie może, musi wypalić skazy grzechów w ogniu czyszczącym. Złączona z Bogiem miłością, a przecież od Niego odłączona, w postulowanej cierpliwości poddana a smagana, w tem morzu gorczy, w tej przepaści bólu woła o zmiłowanie, miłosierdzie, odkupienie, czeka z tęsknotą na słowo, które ją uwolni z tego straszego więzienia. Tak jest ten psalm wyrazem skargi pełnej miłości, a zarazem ufającego poddania się.

Kapłan kropi i okadza zwłoki.

V. Et ne nos inducas in tentationem.	W. I nie wódź nas na pokuszenie.
R. Sed libera nos a malo.	O. Ale nas zbaw ode złego.
V. A porta inferi.	W. Od bramy piekła.
R. Erue, Domine, anjmam ejus.	O. Wybaw duszę jego (jej), Panie.
V. Requiescat in pace.	W. Niech odpoczywa w pokoju.
R. Amen.	O. Amen.
V. Domine, exaudi orationem meam.	W. Panie, wysłuchaj modlitwę moją.
R. Et clamor meus ad te veniat.	O. A wołanie moje niech do Ciebie przyjdzie.
V. Dominus vobiscum.	W. Pan z wami.
R. Et cum spiritu tuo.	O. I z duchem twoim.

Oremus. Absolve, quaesumus Domine, animam famuli Tui (famulae Tuae) N., ut defunctus(a) saeculo Tibi vivat et quae per fragilitatem carnis humana conversatione commisit, Tu venia misericordissimae pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.
 V. Requiem aeternam dona ei Domine.
 R. Et lux perpetua luceat ei.
 V. Requiescat in pace.
 R. Amen.

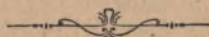
Módlmy się: Zbaw, prosimy Cię, Panie, duszę sługi Twego (służebnicy Twojej) N., aby, rozstawszy się z tym światem, Tobie żył(a), a grzechy, które wskutek ułomności ludzkiej za życia popełnił(a), racz w nieprzebranym Twym miłosierdziu odpuścić. Przez Chrystusa, Pana naszego.

O. Amen.
 W. Odpocznienie wieczne racz mu (jej) dać, Panie!
 O. A światłość wiekuista niechaj mu (jej) świeci.
 W. Niech odpoczywa w pokoju.
 O. Amen.

Następnie intonuje Antyfonę:

Exsultabunt Domino ossa humiliata.

Rozradują się w Panu kości skruszone.

2. Procesja z domu do kościoła lub na cmentarz.

Podczas gdy orszak pogrzebowy idzie do kościoła lub na cmentarz, śpiewa się:

Psalm 50. (Ton. I. Fin. 1.)

1. Miserere mei, Deus, * secundum magnam misericordiam tuam.

2. Et secundum multitudinem miserationum tuarum * dele iniquitatem meam.

3. Amplius lava me ab iniquitate mea * et a peccato meo munda me.

4. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

5. Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis et vincas, cum judicaris.

6. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

7. Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

8. Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

9. Auditui meo dabis gaudium et laetitiam: * et exsultabunt ossa humiliata.

10. Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

11. Cor mundum crea in me, Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

12. Ne projicias me a facie tua: * et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

1. Zmiłuj się nade mną, Boże, * według wielkiego miłosierdzia Twego.

2. I według mnóstwa litości Twojej * zgładź nieprawość moją.

3. Zupełnie obmyj mię od nieprawości mojej * i od grzechu mojego oczyść mię.

4. Albowiem ja uznaję nieprawość moją, * i grzech mój jest zawsze przede mną.

5. Tobie samemu zgrzeszyłem i złość przed Tobą popełniłem; * abyś Ty się okazał sprawiedliwym w wyrokach Twoich i zwyciężył, gdy Cię ludzie sądzą.

6. Bo oto w nieprawości jestem poczęty * i w grzechu poczęła mię matka moja.

7. A oto Ty miłujesz prawdę * tajemne i skryte rzeczy mądrości Twojej objawiłeś mi.

8. Pokrop mię hizopem a będę czysty, * obmyj mię, a nad śnieg wybieleję.

9. Daj mi usłyszeć radość i wesele, * a rozradują się kości skruszone.

10. Odwróć oblicze Twoje od grzechów moich * i zgładź wszystkie nieprawości moje.

11. Serce czyste stwórz we mnie, Boże, * i ducha prawego odnów we mnie.

12. Nie odrzucaj mię od oblicza Twego, * i ducha Twego świętego nie odbieraj ode mnie.

13. Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

14. Docebo iniquos vias tuas: * et impii ad te convertentur.

15. Libera me de sanguinibus, Deus, || Deus salutis meae: * et exsultabit lingua mea iustitiam tuam.

16. Domine, labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

17. Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

18. Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies.

19. Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

20. Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

21. Requiem aeternam * dona ei Domine.

22. Et lux perpetua * luceat ei.

13. Przywróć mi radość z oglądania zbawienia Twego * i duchem możnym pokrzep mię.

14. Uczyć będę grzeszników dróg Twoich, * a bezbożni nawrócą się do Ciebie.

15. Wybaw mnie od krwi przelanej Boże, || Boże zbawienie moje, * a język mój z radością będzie wystawiał wierność Twoją.

16. Panie, otwórz wargi moje, * a usta moje opowiadać będą chwałę Twoją.

17. Bo gdybyś był pragnął ofiary, zapewne byłbym ją dał, * ale w całopaleniach Ty się nie kochasz.

18. Ofiarą Bogu jest duch skruszony, * sercem skruszonym i upokorzonym, Boże, nie wzgardzisz.

19. Zlituj się, Panie, nad Syjonem w dobroci Twojej, * spraw niechaj się odbudują mury Jeruzalem.

20. Tedy przyjmiesz ofiary prawe, dary i całopalenia, * tedy kłaść będą cielce na ołtarzu Twym.

21. Odpocznienie wieczne * racz mu (jej) dać, Panie.

22. A światłość wiekuista * niechaj mu (jej) świeci.

I powtarza się Antyfonę:

Exsultabunt Domino ossa humiliata.

Rozradują się w Panu kości skruszone.

Albo ten sam psalm wierszem ułożony:

1. Boże! w miłosierdziu Twojem nieprzebrany, * Z płaczem do Ciebie wołam zbyt stroskany.

2. Zmiłuj się nade mną, a zgladź moje złości, * Obmyj mnie, oczyść z moich nieprawości.

3. Uznaję me grzechy i me sprosne sprawy, * I Tobie wiadome, aleś Ty łaskawy.

4. Postąp sobie ze mną, jako miłosierny, * Niech się ziści, żeś jest w obietnicach wierny.

5. Wiesz, Boże, że matka w grzechu mnie poczęła, * I zrodziwszy, mlekiem w grzechu mnie poila.

6. Panie! Tobie szczerość serca zawsze miła, * Twa prawda mi skarby Twej łaski odkryła.

7. Pokrop mnie hizopem, a przez dobroć Twoją * Oczyścisz od grzechu nędzną duszę moją.

8. Gdy głos ten usłyszę, iżeś mi darował, * Będę Cię uwielbiał, będę się radował.

9. Odwróć od mych grzechów surową twarz Twoją, * A nie racz pamiętać na nieprawość moją.

10. Stwórz we mnie, o Panie, serce bogobojne, * I w oziębłych piersiach wskrześ myśli przystojne.

11. Ach! nie odrzucaj mnie od oblicza Twego, * Twój duch niechaj rządzi zmysłem serca mego.

12. Przywróć mi spokojność przez grzechy straconą, * A podbij pod rozum żądzę rozjuszoną.

13. Tak przez Twoją dobroć powstawszy z sprosności, * Opowiem grzesznikom o Twej łaskawości.

14. By o miłosierdziu Twojem nie wątpili, * Lecz za grzechy szczerą pokutę czynili.

15. Wybaw mnie z zmartwienia, co mnie za grzech wszędzie * Dręczy, a Twą litość mój głos sławić będzie.

16. Otwórz, wieczny Panie, nieme usta moje, * A ja chwalić będę święte Imię Twoje.

17. Gdybyś tego żądał, paliłbym ofiary, * Ale wiem, że mało dbasz na takie dary.

18. Więc serce skruszone pokutą w pokorze, * Niosę na ofiarę Tobie, wieczny Boże.

19. Bądź łaskaw na święte miasto, miły Panie, * Niech tem rychlej w swojej wspaniałości stanie.

20. Tam przyjmiesz ofiary Tobie poświęcone, * Na świętym ołtarzu z pokorą złożone.

21. Duszom wiernych zmarłych, najłaskawszy Panie, * Racz dać wiekuiste z Tobą spoczywanie.

22. A nieustająca światłość niech im wiecznie, * W królestwie niebieskiem przyświeca bezpiecznie. Amen.

Po wniesieniu zwłok do kościoła śpiewa się gdzieniegdzie:

(Według rytuału rzymskiego.)

R. Subvenite Sancti Dei, occurrere Angeli Domini * Suscipientes animam ejus: offerentes eam in conspectu Altissimi.	O. Pospieszcie na pomoc Święci Boży, wybieżcie na spotkanie Aniołowie Pana; przyjmijcież jego (jej) duszę i stawcie ją w obliczu Najwyższego.
V. Suscipiat te Christus, qui vocavit te; et in sinum Abrahæ Angeli deducant te. * Suscipientes animam ejus: offerentes eam in conspectu Altissimi.	W. Niech cię przyjmie Chrystus, który cię powołał; niech cię Aniołowie na łono Abrahama zaprowadzą; przyjmując duszę jego (jej) i stawiając ją w obliczu Najwyższego.
V. Requiem aeternam dona ei Domine, et lux perpetua luceat ei. Offerentes eam in conspectu Altissimi.	W. Odpocznienie wieczne racz jej dać, Panie, a światłość wiekuista niechaj jej świeci. Stawcie ją w obliczu Najwyższego.

Albo w formie pieśni na melodję: „Święta myśl jest”.

1. Pospieszcie z pomocą wy niebios mieszkańcy, * I rychło zanieście wy Pana wysłańcy * Duszę, która wyszła z ciała śmiertelnego * I stawcie ją przed twarz Boga Najwyższego.

2. Z rozkazu Chrystusa zesłaś z doczesności, * Niech cię Aniołowie w Abrahama włości * Umieszczą, stawiając cię na Boga łonie, * Tam w górnych krainach, w niebieskim Syjonie.

3. Odpocznienie wieczne daj tej duszy, Panie, * Światłość wieczna niech jej świecić nie przestanie! * Zanieście ją rychło wy święci Anieli, * Przed twarz Najwyższego w łaski Bożej bieli!

3. Godzinki zaduszne.

Następnie odmawia się Godzinki zaduszne (1 Nokturn i chwałospiewy) albo zamiast Godzinek liturgicznych następujące modlitwy:

»Wysłuchaj nas Boże, Zbawicielu nasz, nadziejo wszystkich krańców ziemi i mórz dalekich.« (Ps. 64, 6.)

I.

1. Boże Ojcze niebieski, litościwy Panie! * Mając za zmarłych prosić Cię o zmiłowanie, * Wprzód miłosierdzia Twego dla siebie zebrzemy: * Opuść nam grzechy nasze, pokornie prosimy.

2. Albowiem Ty grzeszników nie słuchasz, o Boże! * Modlitwa ich podobać się Tobie nie może, » Wiele grzechem się brzydzimy dla Twojej miłości, * Zmiłuj się! nie pamiętaj naszych nieprawości.

W. Zmiłuj się, Boże, nad nami według wielkiego miłosierdzia Twego.

O. A według mnóstwa litości Twojej zgładź nieprawości nasze.

Módlmy się: Boże, wylanej litości Ojcze, który zapewniasz: »Kiedykolwiek się bezbożny nawróci do mnie, nieprawości jego więcej pamiętać nie będę«; oto my, marnotrawne dzieci, powracamy do Ciebie, najmiłościwszego Ojca naszego, zebrząc miłosierdzia Twego: Bądź nam miłościw! Opuść najprzód nam nieprawości nasze, bo się niemi dla miłości Twojej serdecznie brzydzimy; a wysłuchaj też pokorne prośby nasze, które za dusze zmarłych braci i siostr naszych do Ciebie zaność będziemy. Przez Pana naszego, Jezusa Chrystusa, który z Tobą i z Duchem Świętym żyje i króluje przez wszystkie wieki. Amen.

W. Odpocznienie wieczne racz mu (jej) dać, Panie.

O. A światłość wiekuista niechaj mu (jej) świeci.

W. Niech odpoczywa w pokoju.

O. Amen.

II.

1. Ojcze niebieski, pełen wylanej litości, * Przyjmij modlitwy, które z braterskiej miłości * Za dusze zmarłych wiernych wznosimy do Ciebie: * Racz im grzechy odpuścić, niech osiedlą w niebie.

2. Miłość u Ciebie, Boże! nadewszystko płaci, * Więc w miłości za dusze naszych sióstr i braci * Pokornie Cię błagamy: zgładź ich nieprawości, * Wprowadź ich do żywota, do wiecznej radości.

W. Słyszałem głos, mówiący do mnie z nieba:

O. Błogosławieni umarli, którzy w Panu umierają.

Módlmy się: Miłosierny Boże! nakłoń łaskawego ucha na prośby nasze, któremi zmiłowania Twego pokornie żebrzemy, a racz duszę brata naszego (siostry naszej) N., którąś do wieczności powołał i wszystkie dusze zmarłych wiernych do wiekuistego pokoju zaprowadzić i w towarzystwie wybranych Twoich umieścić. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, który z Tobą i t. d.

W. Odpocznienie wieczne i t. d.

III.

1. Dla zasług Syna Twego, dla gorzkich boleści, * Niech ich Twa dobroć w chwale niebieskiej umieści! * Niechaj we krwi Jezusa oczyszczone będą, * Niech w przybytkach niebieskich na wieki osiedą.

2. Przyjmij Syna Twojego krzyżową ofiarę, * A zgładź winy ich, daruj zasłużoną karę. * Pokornie Cię błagamy przez Chrystusa trudy, * Ojcze, bądź im miłościw! zgładź grzechów ich brudy.

W. Święta i zbawienna jest myśl modlić się za zmarłych.

O. Aby od grzechów swoich uwolnieni byli.

Módlmy się: Nieprzebrany w miłosierdziu Boże! wejrzyj łaskawie na pokorne prośby nasze, a duszę sługi Twego (służebnicy Twojej) N. i wszystkie dusze zmarłych wiernych, które się jeszcze sprawiedliwości Twojej wyplacają, wprowadź do przybytków chwały wiekuistej. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twego, który z Tobą i z Duchem Świętym żyje i króluje przez wszystkie wieki. Amen.

W. Odpocznienie wieczne racz mu (jej) dać, Panie.

O. A światłość wiekuista niechaj mu (jej) świeci.

W. Niech odpoczywa w pokoju!

O. Amen.

4. Msza św. żałobna w dzień pogrzebu.

Modlitwa u stopni ołtarza.

Sac. In nomine Patris et Filii † et Spiritus Sancti. Amen.

Introibo ad altare Dei.

M. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam. (Ps. 42, 4.)

S. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

M. Qui fecit caelum et terram. (Ps. 123, 8.)

S. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis et vobis fratres, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere: (*percutit ter pectus suum dicens*) mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos fratres, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

M. Misereatur tui omnipotens Deus et dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam æternam.

Kapłan. W Imię Ojca i Syna † i Ducha Świętego. Amen.

Przystąpię do ołtarza Bożego.

Ministrant: Do Boga, który uwesela młodość moją (Ps. 42, 4).

K. Pomoc nasza w Imieniu Pana.

M. Który stworzył niebo i ziemię. (Ps. 123, 8.)

K. Wyznaję Bogu wszechmogącemu, błogosławionej Marii zawsze Dziewicy, błogosławionemu Michałowi Archaniołowi, błogosławionemu Janowi Chrzcicielowi, świętym Apostołom Piotrowi i Pawłowi, wszystkim Świętym i wam bracia, żem zgrzeszył bardzo myślą, mową i uczynkiem, przez moją winę, przez moją winę, przez moją największą winę (*bije się trzykroć w piersi*). Przeto błagam błogosławioną Marię zawsze Dziewicę, błogosławionego Michała Archaniola, błogosławionego Jana Chrzciciela, świętych Apostołów Piotra i Pawła, wszystkich Świętych i was bracia, abyście się za mną modlili do Pana Boga naszego.

M. Niech nad tobą zmiłuje się Bóg wszechmogący, a odpuszcwszy grzechy twoje niechaj cię doprowadzi do żywota wiecznego.

S. Amen.

M. Confiteor Deo omnipotenti... omnibus Sanctis et tibi pater, quia... omnes Sanctos et te pater... orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

S. Misereatur vestri omnipotens Deus et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam aeternam.

M. Amen.

S. Indulgentiam, absolutio- nem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

M. Amen.

S. Deus, tu conversus vivificabis nos.

M. Et plebs tua laetabitur in te.

S. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

M. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine, exaudi orationem meam.

M. Et clamor meus ad te veniat.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

K. Amen.

M. Wyznaję Bogu wszech-mogącemu... wszystkim Świętym i tobie ojcze, że... wszystkich Świętych i ciebie ojcze, aby się modlili za mną do Pana Boga naszego.

K. Niech się nad wami zmi- łuje Bóg wszechmogący, a odpuściwszy grzechy wasze, niechaj was doprowadzi do żywota wiecznego.

M. Amen.

K. Przebaczenia, rozgrzesze- nia i odpuszczenia grzechów naszych niechaj nam udzieli wszechmocny i miłosierny Pan.

M. Amen.

K. Boże, ożyw nas na nowo-

M. A lud Twój rozraduje się w Tobie. (Ps. 84, 7.)

K. Okaż nam, Panie, miłosier- dzie Twoje.

M. A zbawienie Twoje daj nam. (Ps. 84, 8.)

K. Panie, wysłuchaj modli- twę moją.

M. A wołanie moje niech do Ciebie przyjdzie. (Ps. 101, 2.)

K. Pan z wami. (Rut. 2, 4.)

M. I z duchem twoim.

Występując na stopnie ołtarza kapłan mówi:

S. Oremus: Aufer a nobis, quaesumus Domine, iniquitates nostras: ut ad Sancta Sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

K. Módlmy się: Prosimy Cię, Panie, zgładź nieprawości nasze, abyśmy, czyści na duszy, do przybytku najświętszego wejść zasłużyli. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Kapłan całując ołtarz mówi:

Oramus te, Domine, per merita Sanctorum tuorum, quorum reliquiae hic sunt et omnium Sanctorum: ut indulgere digneris omnia peccata mea, Amen.

Prosimy Cię, Panie, przez zasługi Świętych Twoich (*całuje ołtarz*), których tu są szczątki i wszystkich Świętych, abys raczył przebaczyć wszystkie grzechy moje. Amen.

Następnie przechodzi na stronę epistoły i czyniąc znak krzyża nad mszałem mówi *Wstęp* (Introit): ¹⁾

Requiem aeternam dona eis, Domine: et lux perpetua luceat eis.

V. (Ps. 64, 1. 2.) Te decet hymnus, Deus in Sion: et tibi reddetur votum in Jerusalem: exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet.

Requiem aeternam dona eis, Domine: et lux perpetua luceat eis.

Odpocznienie wieczne racz im dać, Panie, a światłość wiekuista niechaj im świeci.

W. (Ps. 64, 1. 2.) Tobie, o Boże, przystoi, pieśń chwalebna na Syjonie: i tobie należy spełniać śluby w Jeruzalem: wysłuchaj modlitwę moją, wszelkie stworzenie do Ciebie przyjdzie.

Odpocznienie wieczne racz im dać, Panie, a światłość wiekuista niechaj im świeci.

Po *Wstępie* kapłan wraca na środek ołtarza i mówi na przemian z ministrantem: ²⁾

S. Kyrie elejson.

M. Kyrie elejson.

S. Kyrie elejson.

M. Christe elejson.

K. Panie, zmiłuj się.

M. Panie, zmiłuj się.

K. Panie, zmiłuj się.

M. Chryste, zmiłuj się.

¹⁾ Introit podaje cel Mszy św. żałobnej: wyblaganie w rzewnej prośbie duszom wieczny odpoczynek, światłość wieczną, t. zn. spoczywanie u Boga, spokojne, niczem niezamącone posiadanie Boga i światłość oglądania Boga w chwale niebieskiej. Z modlitwą Kościoła i wiernych łączą dusze czyścówce swą gorącą prośbą, wyrażając tęsknotę, by mogły Panu na niebieskim Syjonie błoga pieśń chwały i podziękę zanucić i spełnić tam swój pierwszy ślub, złożony kiedyś na chrzcie św. Przrzeczenie, że będą żyły dla Boga, złożyły na początku doczesnej pielgrzymki, lecz w zupełności spełnią je dopiero w górnej ojczyźnie, w niebieskiem Jeruzalem, w mieście doskonałych i uwielbionych. Prośbę o wprowadzenie ich do królestwa wiecznego pokoju Pan tem spieszniej wysłysz, gdyż wszelkie ciało, t. j. cała ludzkość do niego przyjdzie; wszak jest jego wola, by wszyscy ludzie się zbawili i weszli do królestwa niebieskiego.

²⁾ Trzykrotna prośba do Boga Ojca, Boga Syna i Boga Ducha Świętego, do trzech osób Trójcy Najśw. jest jakby błagalnem wołaniem Kościoła bojującego o łaskę i litość dla biednych dusz czyścowych.

S. Christe elejson.
M. Christe elejson.
S. Kyrie elejson.
M. Kyrie elejson.
S. Kyrie elejson.

K. Chryste, zmiłuj się.
M. Chryste, zmiłuj się.
K. Panie, zmiłuj się.
M. Panie, zmiłuj się.
K. Panie, zmiłuj się.

Całując ołtarz, odwraca się do ludu i pozdrowiwszy, mówi Kollektę, czyli modlitwę zbiorową:

S. Dominus vobiscum.
M. Et cum spiritu tuo.

K. Pan z wami.
M. I z duchem twoim.

S. Oremus: Deus, cui proprium est misereri semper et parcere: te supplices exoramus pro anima famuli tui N., quam hodie de hoc saeculo migrare jussisti: ut non tradas eam in manus inimici, neque obliviscaris in finem, sed jubeas eam a sanctis Angelis suscipi et ad patriam Paradisi perducere; ut, quia in te speravit et credidit, non poenas inferni sustineat, sed gaudia aeterna possideat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.

K. Módlmy się: Boże, własnością to Twoją jest litować się zawsze i przebaczać; błagamy Cię przeto najpokorniej za duszę sługi Twego (służebnicy Twej) N., którą dzisiaj z tej doczesności odwołałeś. Nie oddawaj jej w moc nieprzyjaciela, ani jej nie zapominaj na zawsze, lecz rozkaż, by ją święci Aniołowie przyjęli i do niebieskiej Ojczyzny zaprowadzili. Wszak w Tobie nadzieję pokładała i w Ciebie wierzyła; niechaj przeto nie ponosi kar piekielnych, lecz niech radość wieczną posiedzie. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym Bóg przez wszystkie wieki.

M. Amen.

M. Amen.

Lekcja.

Lectio Epistolae Beati Pauli Apostoli ad Thessalonicenses.
(I. Thess. 4, 12-17.)

Lekcja z listu św. Ap. Pawła do Tesalończyków.
(I. Tes. 4, 12-17.)

Fratres: Nolumus vos ignorare de dormientibus, ut non contristemini, sicut et ceteri, qui spem non habent. Si enim

Bracia! Nie chcemy pozostawiać was w niewiedomości co do tych, którzy zasnęli, abyście się nie smucili, jak ci, którzy na-

credimus, quod Jesus mortuus est, et resurrexit; ita et Deus eos, qui dormierunt per Jesum, adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo Domini, quia nos, qui vivimus, qui residui sumus in adventum Domini, non praeveniemus eos, qui dormierunt. Quoniam ipse Dominus in jussu, et in voce Archangeli, et in tuba Dei descendet de caelo; et mortui, qui in Christo sunt, resurgent primi. Deinde nos, qui vivimus, qui relinquimur, simul rapiemur cum illis in nubibus obviam Christo in aera, et sic semper cum Domino erimus. Itaque consolamini invicem in verbis istis.

M. Deo gratias.

dziei nie mają.³⁾ Jeśli bowiem wierzymy, że Jezus umarł i zmartwychwstał, tedy Bóg i tych, którzy zasnęli w Jezusie, przyprowadzi z Nim.⁴⁾ Bo to wam powiadamy jako słowo Pańskie, że my żyjący, pozostawieni aż do przyjścia Pańskiego, nie uprzedzimy tych, którzy zasnęli.⁵⁾ Albowiem Pan sam nadane hasło, skoro głos Archanioła i trąba zabrzmie, zstąpi z nieba, a umarli w Chrystusie powstaną pierwsi. Następnie my, żyjący i pozostali, razem z nimi zostaniemy na obłokach wprowadzeni naprzeciw Chrystusa w powietrze, a tak zawsze z Panem będziemy.⁶⁾ Przeto pocieszajcie jedni drugich temi słowy.

M. Bogu dzięki.

Graduał.⁷⁾

Requiem aeternam dona eis Domine: et lux perpetua luceat eis.

Wieczne odpocznienie racz im dać, Panie: a światłość wiekuista niechaj im świeci.

³⁾ Jak poganie, którzy nie wierzą w zmartwychwstanie, ani w wieczne trwanie duszy po śmierci.

⁴⁾ Bóg ich wskrzesi w chwale i zaprowadzi do Chrystusa, aby byli na wieki z Nim, jako z swą Głową, złączeni.

⁵⁾ Ci, którzy będą żyli przy drugim przyjściu Chrystusa na sąd, nie będą mieli pierwszeństwa przed tymi, którzy już umarli. Także zmarli bracia będą uczestnikami odkupienia.

⁶⁾ Wszyscy wybrani, żywi i umarli, będą się w swych uwielbionych ciałach unosili na spotkanie przychodzącego Sędziego i pozostaną podczas sądu blisko niego, między niebem a ziemią. Po wyroku, wydanym na potępionych, odbędą w chwalebnej, triumfalnej procesji swój pochód do niebieskiego Jeruzalem i będą w najściślejszym złączeniu z Chrystusem przez wszystkie wieki.

⁷⁾ Jak matka troskliwa prosi Kościół w Graduale Boga Ojca, by dusze czyste, które są dziećmi Kościoła i dziećmi Bożemi, przyjął z ciemnego więzienia mak do spokoju w niebie i do światła chwały. Do tej prośby zachęca Kościół przekonanie, oparte o wyraźną naukę objawioną, że pokutujące w czyszczeniu dusze tu na ziemi żyły bogobojnie i pobożnie; a »sprawiedliwy« będzie żył na wieki w błogiej pamięci i nie potrzebuje się obawiać złej wieści, t. j. wyroku potępiającego z ust Sędziego żywych i umarłych. Następnie jeszcze jedno błaganie, by Pan ostatnią przeszkodę ich

V. (Ps. 111, 6. 7.) In memoria aeterna erit justus: ab auditione mala non timebit.

W. (Ps. 111, 6. 7.) W pamięci wiecznej będzie sprawiedliwy; złego posłuchu lękać się nie musi.

Tr: ctas.

Absolve, Domine, animas omnium fidelium defunctorum ab omni vinculo delictorum.

Uwolnij, Panie, dusze wszystkich wiernych zmarłych od wszelkich więzów ich przewinień.

V. Et gratia tua illis succur-rente, mereantur evadere judi-cium ultionis.

W. I niech z pomocą Twej łaski zasłużą na to, by uniknę-ły sądu zemsty.

V. Et lucis aeternae beatitu-dine perfrui.

W. Niech zasłużą na uży-wanie wiecznej, uszczęśliwiają-cej światłości.

Sequentia.

1. Dies irae, dies illa, * Sol-vet saeculum in favilla, * Teste David cum Sibylla.

Sekwencja czyli hymn.⁸⁾

1. Dzień on gniewu, dzień płomieni * Wszechświat cały w popiół zmieni, * Jak z Sybillą Dawid mieni.⁹⁾

uszczęśliwienia usunął; Kościół prosi o łaskawy i łagodny sąd nad niemi, by zostali dopuszczone do używania wiecznych radości w świetlanej chwale niebios.

⁸⁾ Następuje ta wzruszająca i prześliczna sekwencja czyli pieśń »Dies irae«. Nacechowana siłą, mocą i głębokością, a równocześnie prostotą słów, przemawia do duszy człowieka potężnie jak puzon sądu ostatecznego. Najprzód kreśli obraz sądu powszechnego, przy którym wszystkie dumne znikomości świata staną się prochem i popiołem. Dusza staje jakby przed bramami wieczności, przerażona już naprzód lękiem i strachem, jękiem i narzekaniem owego dnia. Jakie drżenie nastanie, gdy się wszystkowiedzący Sędzia zjawi, dla którego żadna ciemność nie jest ciemną, któremu noc jest dniem jasnym (w. 1.—6.). Nic nie ujdzie bezkarnie. Trąba sądu wyda na wsze strony ponad wszystkie groby ziemi swój potężny głos, zawoła wszystkich przed trybunał Sędziego. Na ten widok woła grzeszny człowiek: Cóż ja nędzny wówczas rzekę? Nic mi nie pozostaje, tylko uciec się do miłosierdzia Króla-Sędziego nieskończonego majestatu (ww. 7. i 8.); to też zwraca się z pokorną i gorącą prośbą o łaskę i litość. Pomnij, dobry Jezu, zem był przyczyną Twej drogi cierpień, nie pozwól, abym na owym dniu zginął; aby mnie (w. 9.), zgubioną owieczkę, znaleźć, siadłeś zmęczony; wybawiłeś mnie męką na krzyżu (w. 10.), niech ten niezmierny trud nie idzie na marne. Błagam i zebrzę (w. 11.—15.), serce me starte jak popiół. Miej staranie o mym końcu! (w. 16.—18.) Prośba ostatnia jest za wszystkich zmarłych: Jezu, łaskawy Panie, daj wszystkim wiernym spoczywanie! (w. 19.)

⁹⁾ Także pogańskie prorokinie (t. zw. »Sybille«) przepowiadały powszechne spalenie świata.

2. Quantus tremor est futurus, * Quando Judex est venturus * Cuncta stricte discussurus.

3. Tuba mirum spargens sonum * Per sepulcra regionum, * Coget omnes ante thronum.

4. Mors stupebit et natura, * Cum resurget creatura, * Judicanti responsura.

5. Liber scriptus proferetur, * In quo totum continetur, * Unde mundus judicetur.

6. Judex ergo cum sedebit, * Quidquid latet, apparebit, * Nil inultum remanebit.

7. Quid sum miser tunc dicturus, * Quem patronum rogaturus, * Cum vix justus sit securus?

8. Rex tremendae majestatis, * Qui salvandos salvas gratis, * Salva me, fons pietatis.

9. Recordare, Jesu pie, * Quod sum causa tuae viae: * Ne me perdas illa die.

10. Quaerens me sedisti lassus, * Redemisti crucem passus: * Tantus labor non sit cassus.

11. Juste judex ultionis, * Donum fac remissionis * Ante diem rationis.

2. Jakim łękiem człek się strwoży, * Kiedy przyjdzie Sędzia Boży, * Z każdym ściśłą liczbę złoży.

3. Dziwnej trąby głos zawołaj * Poprzez mogił kraj dokoła * Przed tron wezwie wszystkich zgoła.

4. Śmierć i wszechświat się przerażą ¹⁰⁾, * Gdy umarli się ukążą, * Przed Sędziogo Boga twarzą.

5. Wniosą księgę zapisaną, * W której wszystko jest zebrano, * Skąd wyroki na świat staną.

6. Sędzia tedy gdy zasiędzie * Wszystko tajne jawne będzie, * Kara słuszną dotrze wszędzie.

7. Cóż ja, nędzny, wówczas rzekę, * I do kogo się uciekę, * Gdzie rad Święty mieć opiekę?

8. Królu straszny w Swej jasności, * Który zbawiasz swych z miłości, * Zbaw mnie zdroju wszechliwości.

9. Pomnij Jezu, Zbawco błogi, * Żem przyczyną Twojej drogi, * Nie gubże mnie w on dzień srogi.

10. Tyś mnie szukał spracowany, * Odkupiłeś, krzyżowany, * Maż być trud ten zmarnowany?

11. Słusznej pomsty, Sędzio prawy, * Teraz przebacz mi, łaskawy, * Nim nadejdzie dzień rozprawy.

¹⁰⁾ Śmierć się zadziwi, gdy zobaczy, że jej oliary zostały jej wyrwane; natura, wszechświat zdumieje się na widok nowego życia.

12. Ingemisco tamquam reus,
* Culpa rubet vultus meus: *
Supplici parce, Deus.

13. Qui Mariam absolvisti, *
Et latronem exaudisti, * Mihi
quoque spem dedisti.

14. Preces meae non sunt di-
gnae, * Sed tu bonus fac beni-
gne, * Ne perenni cremer igne.

15. Inter oves locum praesta,
* Et ab hoedis me sequestra, *
Statuens in parte dextra.

16. Confutatis maledictis, *
Flammis acribus addictis, * Vo-
ca me cum benedictis.

17. Oro supplex et acclinis, *
Cor contritum quasi cinis: * Ge-
re curam mei finis.

18. Lacrimosa dies illa, * Qua
resurget ex favilla * Judicandus
homo reus.

19. Huic ergo, parce, Deus,
* Pie Jesu Domine, * Dona eis
requiem. Amen.

12. Zbrodzień jęczę, we łzach
tonę, * Za me winy wstydem
plonę, * Boże, przebac, daj
obronę.

13. Ty Marię rozgrzeszyłeś
* I łotrowi przebaczyłeś, * Mnie
nadzieję też wzmocniłeś.

14. Marneć modły moje, ję-
ki * Lecz Ty łaską szczodrej rę-
ki * Spraw, bym nie wpadł w
wieczne męki.

15. Daj mi miejsce w owiec
gronie * Niechaj kozłów się u-
chronię * I po prawej stanę stro-
nie.

16. Gdy się sprawisz z prze-
kętymi * W srogi ogień ze-
pchniętymi, * Mnie powołaj ze
Świętymi.

17. Błagam korny i schyło-
ny, * Na proch w sercu mem
skruszony, * Niech nie umrę
opuszczony.

18. Jakież będzie w ów dzień
łkanie, * Kiedy grzesznik z pro-
chu wstanie * Na sądowe roz-
trząsanie!

19. Boże, daruj mu karanie,
* Dobry Jezu i nasz Panie, *
Daj im wieczne spoczywanie.
Amen.

Po przeniesieniu mszału na stronę Ewangelji kapłan w środku ołtarza
pochylony mówi:

Munda cor meum, ac labia
mea, omnipotens Deus, qui la-
bia Isaiae Prophetiae calculo
mundasti ignito; ita me Tua gra-
ta miseratione dignare munda-
re, ut sanctum Evangelium tu-
um digne valeam nuntiare. Per
Christum Dominum nostrum.
Amen.

Oczyść serce moje i wargi
moje wszechmogący Boże, jak
oczyściłeś wargi proroka Izaja-
sza kamieniem ognistym. Ze-
chciej w Twem łaskawem miło-
sierdziu mnie tak oczyścić, bym
świętą Ewangelję Twoją zdołał
godnie głosić. Przez Chrystusa,
Pana naszego. Amen.

Następnie przechodzi na stronę Ewangelji i śpiewa lub czyta:

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Evangelii secundum Joannem. (Joa. 11, 21-27.)

M. Gloria tibi, Domine.

In illo tempore: Dixit Martha ad Jesum: Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus: sed et nunc scio, quia quaecumque poposceris a Deo, dabit tibi Deus. Dicit illi Jesus: Resurget frater tuus. Dicit ei Martha: Scio, quia resurget in resurrectione in novissimo die. Dixit ei Jesus: Ego sum resurrectio, et vita: qui credit in me, etiam si mortuus fuerit vivet: et omnis, qui vivit et credit in me, non morietur in aeternum. Credis hoc? Ait illi: Utique, Domine, ego credidi, quia tu es Christus Filius Dei vivi, qui in hunc mundum venisti.

K. Pan z wami.

M. I z duchem twoim.

Następujący ustęp jest z Ew. św. według Jana. (11, 21-27.)

M. Chwała (niech będzie) Tobie, Panie!

W on czas ¹¹⁾ rzekła Marta do Jezusa: »Panie! gdybyś tu był, nie byłby umarł brat mój ¹²⁾; wszelako wiem, że o cokolwiek tylko poprosisz Boga, Bóg Ci udzieli.« ¹³⁾ Jezus jej mówi: »Brat twój zmartwychwstanie!« ¹⁴⁾ Odpowiada Mu Marta: »Wiem, że zmartwychwstanie przy zmartwychwstaniu w dzień ostateczny.« ¹⁵⁾ Jezus jej rzekł: »Jam ¹⁶⁾ jest zmartwychwstaniem i życiem; ¹⁷⁾ kto wierzy we Mnie, nawet gdyby umarł, ożyje; a każdy, kto żyje i wierzy we Mnie, nie umrze na wieki.« ¹⁸⁾ »Wierzysz w to?« ¹⁹⁾ »Tak, Panie! — rzecze doń — wierzę, żeś Ty jest Chrystus, Syn Boga żywego.

¹¹⁾ Gdy Pan Jezus zbliżył się do domu Łazarza w Betanji, wybiegła Marta na jego spotkanie.

¹²⁾ Marta wyznaje, że obecność Chrystusa Pana byłaby wystarczyla, by uchronić Łazarza od śmierci.

¹³⁾ Marta wyraża mocne przekonanie, że Zbawiciel wskutek Szej prośby u Ojca, nie z własnej mocy, może spowodować wskrzeszenie brata; lecz nie śmie prosić o tak wielki cud.

¹⁴⁾ Chrystus udoskonala jej wiarę, by jej prośbę milcząca spełnić.

¹⁵⁾ Żydzi wierzyli w zmartwychwstanie zmarłych.

¹⁶⁾ Jako Bóg i Pan wszelkiego stworzenia.

¹⁷⁾ Ja mogę z własnej mocy umarłych wskrzeszać, bo Ja jestem początkiem i dawcą wszelkiego naturalnego i nadnaturalnego życia.

¹⁸⁾ Kto wierzy prawdziwie w Pana Jezusa i według tej wiary żyje, ten śmierci wiecznej w piekle nie zazna.

¹⁹⁾ Ponieważ to jedna z zasadniczych prawd wiary chrześcijańskiej, dlatego P. Jezus wyraźnie pyta Martę: czy wierzysz w to? — czyniąc niejako zawieś od jej wiary wskrzeszenie Łazarza.

któryś przyszedł na ten świat.«²⁰⁾

M. Laus tibi Christe.

M. Chwała Tobie, Chryste!

Kapłan wraca na środek ołtarza, całuje go, odwraca się do ludu z pozdrowieniem:

S. Dominus vobiscum.

K. Pan z wami.

M. Et cum spiritu tuo,

M. I z duchem twoim.

Antyfona przed Ofiarowaniem.

(Offertorium.)²¹⁾

S. Oremus: Domine Jesu Christe, rex gloriae, libera animas omnium fidelium defunctorum de poenis inferni et de profundo lacu: libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne cadant in obscurum; sed signifer, sanctus Michael repraesentet eas in lucem sanctam: * Quam olim Abrahae promisisti, et semini ejus.

V. Hostias et preces tibi, Domine, laudis offerimus: tu suscipe pro animabus illis, quarum hodie memoriam facimus: fac eas, Domine, de morte transire

K. Módlmy się: Panie Jesu Chryste, Królu chwały, wybaw dusze wszystkich wiernych zmarłych od kar podziemia i z głębokiej otchłani; wybaw je z paszczyki lwa, by ich nie pochłoneła toń głęboka, niech nie chorąży Krzyża, święty Michał, prowadzi je do wiecznej światłości, którąś ongi obiecał Abrahamowi i potomstwu jego.

W. Ofiary i modły składamy Tobie, Panie, na chwałę; racz je przyjąć za owe dusze, o których dzisiaj pamiętamy; niech, Panie, za Twym rozkazem przejdą z

²⁰⁾ Teraz stała się wiara Marty zupełną i ona składa, jak Piotr, pierwsza z pośród niewiast wspaniale wyznanie: Wierzę, żeś ty jest Chrystusem, równym co do istoty Synem Bожym, że przeto możesz nie tylko umarłych wskrzeszać, lecz wszystko zdziałać, co tylko zechcesz.

²¹⁾ Właśnie, gdy wierni swe modlitwy łączą z ofiarą, gdy mają współ-ofiarować z kapłanem dary oliarne, chleb i wino, gdy więc wszechpotężna ofiara bezkrwawa Nowego Testamentu ma być zaniesiona Bogu, błagają, by te dusze, które stanęły w chwili śmierci, otoczone i osaczone przebiegłymi wrogami, nad straszną ciemną przepaścią, która je chciała pochłonać, lecz nie pochłoneła, obecnie w czyśćcowych podziemiach, trapiące mękami, zanurzone w ciemności i tęsknocie, doznały wskutek tej ofiary tyle pomocy, żeby się uniosły z miejsca mąk i doszły do niebieskiej ziemi obiecanej, przyrzeczonej kiedyś Abrahamowi sprawiedliwemu i wszystkim żyjącym sprawiedliwie, t. j. według przykazań Bożych, by doszły z tej śmierci czyścowej do wiecznego życia w niebie.

ad vitam, * quam olim Abrahæ promisisti et semini ejus.	śmierci do żywota, któryś ongi przrzekł Abrahamowi i potom- stwu jego.
--	--

Kapłan odkrywa kielich i podnosząc hostję na patenie, mówi: ²²⁾

Suscipe sancte Pater, omni- potens æterne Deus, hanc im- maculatam hostiam, quam ego indignus famulus tuus offero ti- bi, Deo meo vivo et vero pro innumerabilibus peccatis et of- fensionibus et negligentis meis, et pro omnibus circumstantibus, sed et pro omnibus fidelibus Christianis vivis atque defunc- tis: ut mihi et illis proficiat ad salutem in vitam æternam. Amen.	Ojcze święty, wszechmogący, wieczny Boże! Przyjmij ten nie- skalany dar ofiarny. Ja, niegod- ny sługa Twój, składam go To- bie, żywemu i prawdziwemu Bo- gu mojemu za niezliczone grze- chy, usterki i niedbalstwa moje, za wszystkich tu obecnych, ja- koteż za wszystkich wiernych chrześcijan żywych i umarłych, z prośbą, aby ta ofiara mnie i im zbawiennie posłużyła na ży- wot wieczny. Amen.
--	---

Następnie wlewa wino do kielicha, a dodając kilka kropel wody, mówi:

Deus, qui humane substan- tiæ dignitatem mirabiliter con- didisti et mirabilis reformasti: da nobis per hujus aquae et vini mysterium, ejus divinitatis esse consortes, qui humanitatis nos- trae fieri dignatus est particeps, Jesus Christus, Filius tuus, Do- minus noster; qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sanc- ti Deus per omnia saecula sae- culorum. Amen.	Boże, Tyś godność natury ludzkiej przedziwnie stworzył, a jeszcze dziwniej naprawił; daj nam przez tę tajemnicę wody i wina stać się współnikami bo- skiej natury tego, który raczył połączyć się z naszą ludzką na- turą, Jezus Chrystus, Syn Twój, a Pan nasz, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym Bóg przez wszystkie wieki. Amen.
---	--

²²⁾ Kapłan bierze chleb i wino, poświęca te dary oliarne Bogu, bło-
sławi je, obmywa ręce na znak wewnętrznego oczyszczenia duszy i błaga
w modlitwie cichej (»sekrecie«), by te ofiarne dary wyjednały duszy na-
grode życia wiecznego. Zakończeniem »Ofiarowania« jest Prefacja, w której
modlitwa błagalna przechodzi w uroczyste i podniosłe dziękczynienie i
uwielbienie Boga. Prefacja jest równocześnie przedmową i przygotowaniem
Kanonu.

Oliarując kielich z winem, mówi kapłan:

Offerimus tibi, Domine, calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam: ut in conspectu divinae majestatis tuae pro nostra et totius mundi salute cum odore suavitatis ascendat. Amen.

Oliarujemy Ci, Panie, kielich zbawienia i błagamy Cię, miłosierny Panie, by w obliczu Boskiego Majestatu Twego wznosił się ku Tobie jak woń przemiła za nasze i całego świata zbawienie. Amen.

Głęboko pochylony:

In spiritu humilitatis et in animo contrito suscipiamur a te, Domine; et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi Domine Deus.

Veni sanctificator, omnipotens aeternae Deus, et bene tunc dic hoc sacrificium tuo sancto nomini praeparatum.

W duchu pokory i skruszenia serca racz nas przyjąć, o Panie: i pozwól, byśmy dziś tę ofiarę naszą tak mogli złożyć przed obliczem Twojem, by się Tobie, Panie i Boże, podobała.

Przyjdź, Poświęcicielu, wszechmogący, wieczny Boże i pobłogosław tunc tę oto ofiarę, zgótowną na uwielbienie świętego Imienia Twego.

Kładąc ziarenka kadzidła na żarzące węgle do kadzielnicy, błogosławi je kapłan słowy:

Per intercessionem beati Michaelis Archangeli stantis a dextris altaris incensi et omnium electorum suorum incensum istud dignetur Dominus benedicere tunc et in odorem suavitatis accipere. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Za przyczyną błogosławionego Michała Archanioła, stojącego po prawicy ołtarza kadzielnego i za przyczyną wszystkich wybranych Swoich niechaj Pan to kadzidło raczy pobłogosławić tunc i jako przyjemną wonność przyjąć. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Kadząc dary oliarne (chleb i wino) mówi:

Incensum istud a te benedictum ascendat ad te, Domine, et descendat super nos misericordia tua.

To kadzidło, któreś Ty pobłogosławił, niechaj wstąpi ku Tobie, Panie, a niechaj zstąpi na nas miłosierdzie Twoje.

Przy okadzeniu ołtarza mówi:

Dirigatur, Domine oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo: elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Pone, Domine, custodiam ori meo et ostium circumstantiae labiis meis: ut non declinet cor meum in verba malitiae ad excusandas excusationes in peccatis.

Modlitwa moja niech unosi się jako ofiara kadzielną ku Tobie, Panie, a podnoszenie rąk moich niech będzie jako ofiara wieczorna. Postaw, o Panie, straż ustom moim i bramę obronną około warg moich; nie daj, by serce moje skłaniało się do rzeczy złych, do szukania wymówek z grzechów moich. (Ps. 140, 2-4.)

Oddając kadzielnicę mówi:

Accendat in nobis Dominus ignem sui amoris et flammam aeternae caritatis. Amen.

Niechaj Pan w nas zapali ogień Swojej miłości i płomień wiecznej miłości bliźniego. Am.

Umywając ręce mówi kapłan:

(Ps. 25, 6—12.)

Lavabo inter innocentes manus meas: et circumdabo altare tuum, Domine.

Ut audiam vocem laudis, et enarrem universa mirabilia tua.

Domine, dilexi decorem domus tuae et locum habitationis gloriae tuae.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam, et cum viris sanguinum vitam meam.

In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est muneribus.

Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me et miserere mei.

Pes meus stetit in directo: in ecclesiis benedicam te, Domine.

Obmywam z niewinnymi ręce moje i tak przystępuję do ołtarza Twego, Panie.

Abym słuchał głosu chwały Twojej, i opowiadał wszystkie cuda Twoje.

Panie, miłuję okazałość domu Twego i miejsce mieszkania majestatu Twego.

Nie gub, Boże, z bezbożnymi duszy mojej, i nie zatracaj z ludźmi krwi żadnymi życia mego.

Ręce ich skalane są krzywdą, prawica ich pełna jest przekupstwa.

Ja zaś chodzę w niewinności mojej, zbawże mnie przeto, a zmiłuj się nade mną.

Noga moja stoi na drodze prostej, w zebraniach wychwalam Cię, Panie.

Pochylony w środku ołtarza mówi:

Suscipe, sancta Trinitas, hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam passionis, resurrectionis et ascensionis Jesu Christi, Domini nostri: et in honorem beatæ Mariæ semper Virginis, et beati Joannis Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum et omnium Sanctorum; ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem: et illi pro nobis intercedere dignentur in caelis, quorum memoriam agimus in terris. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Przyjm, Trójco Święta, tę ofiarę, którą Ci składamy na pamiątkę męki, zmartwychwstania i wniebowstąpienia Pana naszego Jezusa Chrystusa, na cześć błogosławionej, zawsze czystej Panny Marji, błogosławionego Jana Chrzciciela, świętych Apostołów Piotra i Pawła i tych (Świętych, których relikwie są w ołtarzu) i wszystkich Świętych. Niech im posłuży na chwałę, nam zaś na zbawienny pożytek; niechże ci w niebie za nami się wstawiają, których pamięć czcimy na ziemi. Przez tegoż Chryst., Pana naszego. Am.

Zwracając się do ludu, mówi:

S. Orate fratres, ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

M. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram totiusque ecclesiae suae sanctae.

S. Amen.

K. Módlcie się bracia, aby moja i wasza ofiara zasłużyła na przyjęcie u Boga Ojca wszechmogącego.

M. Pan niechaj przyjmie tę ofiarę z rąk twoich na cześć i chwałę Imienia Swego, również na nasz pożytek i całego Swojego świętego Kościoła.

K. Amen.

Następuje Sekreta, czyli modlitwa cicha:

Propitiare, quaesumus Domine, animae famuli tui N., pro qua hostiam laudis tibi immolamus, majestatem tuam suppliciter deprecantes: ut per haec placationis officia, pervenire mereatur ad requiem sempiternam. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui te-

Zlituj się, prosimy Cię, Panie, nad duszą sługi Twego N. (służebnicy Twej N.), za którą ofiarę chwały Tobie składamy i w głębokiej pokorze Majestat Twój błagamy, aby przez te pokorne i błagalne ofiary do wiecznego odpoczynku dojść zasłużyła. Przez Pana naszego Jezu-

cum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus	sa Chrystusa, Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym Bóg
--	---

Prefacja:

S. Per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Sursum corda.

M. Habemus ad Dominum.

S. Gratias agamus Domino Deo nostro.

M. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, per Christum Dominum nostrum. In quo nobis spes beatæ resurrectionis effulsit: ut quos contristat certamoriendi conditio, eosdem consoletur futurae immortalitatis promissio. Tuis enim fidelibus, Domine, vita mutatur, non tollitur: et dissoluta terrestres hujus incolatus domo aeterna in caelis habitatio comparatur. Et ideo cum Angelis et Archangelis, cum Thronis et Dominationibus, cumque omni militia caelestis exercitus, hymnum gloriae tuae canimus sine fine dicentes:

Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt

K. Przez wszystkie wieki.

M. Amen.

K. Pan (niech będzie) z wami.

M. I z duchem twoim.

K. W górę serca!

M. Mamy je zwrócone do Pana.

K. Składajmy dzięki Panu, Bogu naszemu.

M. Godzi się i należy.

Zaiste należną i sprawiedliwą, słuszną i zbawienną jest rzeczą, byśmy Tobie, Panie święty, Ojczy wszechmogący, Boże wieczny, zawsze i wszędzie dzięki składali przez Chrystusa Pana naszego. W nim bowiem zabłysła nam nadzieja błogosławnego zmartwychwstania, aby tych, których zasmuca nieunikniony los śmierci, pocieszała obietnica przyszłej nieśmiertelności. Ty bowiem, Panie, wiernym Twoim życie zamieniasz, nie zabierasz, bo po zwinięciu przybytku tego ziemskiego bytowania gotujesz wieczne mieszkanie w niebie. Przeto nuczmy z Aniołami i Archaniołami, z Tronami i Mocarstwami, ze wszystkimi wojsk niebieskich hufcami hymn pochwalny Twej potęgi, mówiąc bezustanku:

Święty, święty, święty Pan Bóg zastępów. Pełne są niebio-

caeli et terra gloria tua: Hosanna in excelsis. Benedictus, qui venit in nomine Domini: Hosanna in excelsis.	sa i ziemia chwały Twojej. (Izaj 6, 3.) Hosanna na wysokości. Błogosławiony, który idzie w Imię Pana. Hosanna na wysokości. (Mar. 11, 19; Jan 12, 13.)
--	--

Następnie odmawia kapłan Kanon, czyli środkową część Mszy św., obejmującą ogół niezmiennych modlitw, wśród których spełnia się największa tajemnica Mszy św., Przeistoczenie lub Przemienienie.

Kanon Mszy św.²³⁾

a) Przed Przeistoczeniem.

Te igitur, clementissime Pater, per Jesum Christum, Filium tuum, Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus, uti accepta habeas et benedicas haec tibi dona, haec tibi munera, haec tibi sancta sacrificia illibata, in primis quae tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta catholica; quam pacificare, custodire, adunare et regere digneris toto orbe terrarum, una cum famulo tuo Papa nostro N. et Antistite nostro N. et omnibus orthodoxis atque catholicae et apostolicae fidei cultoribus.

Najmiłosierniejszy Ojcze! Prosimy i błagamy Cię pokornie przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twego: zechciej łaskawie przyjąć i pobłogosławić te tibi dary, te tibi daniny, te tibi święte, nieskalane ofiary! Składamy Ci je przedewszystkiem za Twój święty Kościół katolicki; racz go na całym okręgu ziemskim strzec i utrzymywać w pokoju i jedności; kieruj i rządz nim razem ze sługą Twoim, Papieżem naszym N., biskupem naszym N., i ze wszystkimi prawowiernymi wyznawcami i opiekunami katolickiej i apostolskiej wiary.

²³⁾ Kanon, słowo greckie, oznacza: reguła, prawidło; obejmuje niezmiennie i stałe modlitwy i czynności, które Kościół św. bardzo wczesnie przepisał jako »regułę« najważniejszej części Mszy św., t. j. przeistoczenia. Niewypowiedziana, niezgłębiona i dla zmysłów ludzkich nieprzystępna tajemnica — przemiana istoty chleba i wina w istotę prawdziwego Ciała i prawdziwej Krwi Pana i Zbawiciela — sprawuje się na ołtarzu. Przeistoczenie otoczone jest jakby precudnym wieńcem, szeregiem ślicznych i rzewnych modlitw.

Nasamprzód błaga Kościół św. Ojca niebieskiego o pokój, o jedność, o łaskę dla wszystkich wiernych swych dzieci ziemskich, następnie za rządców Kościoła, tj. Papieża, biskupa diecezji i za tych żyjących chrześcijan-katolików, którzy się szczególnej modlitwie polecieli i za wszystkich obecnych. Aby ta modlitwa tem pewniej została wysłuchana, podnosi kapłan wzrok swój i błaganie swoje w górę do Kościoła triumfującego, by wyprosić za zasługami i prośbami Najśw. Marii Panny, świętych Apostołów

1. Memento za żywych. (Memento vivorum.)

Memento, Domine, famulo-
rum famularumque tuarum N.
et N. et omnium circumstantium,
quorum tibi fides cognita est
et nota devotio, pro quibus tibi
offerimus, vel qui tibi offerunt
hoc sacrificium laudis, pro se
suisque omnibus, pro redemptione
animarum suarum, pro spe
salutis et incolumitatis suae, ti-
bique reddunt vota sua, aeterno
Deo vivo et vero.

Wspomnij, Panie, na sługi i
służebnice Twoje N. N. *(tu się
na chwilę zatrzymaj i poleć Bo-
gu osoby, za które szczególnie
chcesz się modlić)* i za wszyst-
kich tu obecnych, których znasz
wiarę i pobożność. Za nich i z ni-
mi składamy Ci tę ofiarę po-
chwalną dla dobra ich i wszyst-
kich ich najbliższych; na odku-
pienie dusz swoich, na osiągnię-
cie ich wiecznego zbawienia i
wszechstronnego powodzenia; z
nimi składamy Tobie, wiekui-
stemu i prawdziwemu Bogu na-
leżny hołd.

2. Wezwanie Kościoła triumfującego.

Communicantes et memo-
riam venerantes in primis glo-
riosae semper Virginis Mariae,
Genitricis Dei et Domini nostri
Jesu Christi, sed et beatorum
Apostolorum ac Martyrum tuo-
rum, Petri et Pauli, Andreae,
Jacobi, Joannis, Thomae, Jaco-
bi, Philippi, Bartholomaei, Mat-
thaei, Simonis et Thaddaei, Li-
ni, Cleti, Clementis, Xysti, Cor-
nelii, Cypriani, Laurentii, Chry-
sogoni, Joannis et Pauli, Cosmae
et Damiani et omnium Sancto-
rum tuorum, quorum meritis
precibusque concedas, ut in om-
nibus protectionis tuae munia-
mur auxilio. Per eundem Chri-
stum Dominum nostrum. Amen.

My, należący do Świętych
obcowania, czcimy też pamięć
nasamprzód chwalebnej zawsze
Panny Marji, Matki Boga i Pana
naszego Jezusa Chrystusa, jako-
też błogosławionych Apostołów
i Męczenników Twoich: Piotra
i Pawła, Andrzeja, Jakóba, Ja-
na, Tomasza, Jakóba, Filipa,
Bartłomieja, Mateusza, Szymo-
na i Tadeusza, Linusa, Kleta,
Klemensa, Sykstusa, Kornelju-
sza, Cyprjana, Wawrzyńca,
Chryzogona, Jana i Pawła, Ko-
smy i Damiana i wszystkich
Świętych Twoich. Przez ich za-
sługi i wstawiennictwo spraw
łaskawie, byśmy we wszystkich
naszych potrzebach wsparcia i
opieki Twojej doznali. Przez
Chrystusa, Pana naszego. Amen.

i Męczenników pomoc z nieba. Na końcu prosi kapłan w imieniu wiernych
o łaskawe przyjęcie ofiary. Modlitwy Kanonu odmawia zawsze po cichu,
by wskazać na wielkość niepojętej tajemnicy, która się na ołtarzu odnawia.

3. Kapłan, trzymając ręce nad hostją i kielichem, mówi:

Hanc igitur oblationem servitutis nostrae, sed et cunctae familiae tuae, quaesumus Domine, ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas, atque ab aeterna damnatione nos eripi et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. Amen.	Racz tedy, prosimy Cię, Panie, tę ofiarę sług Twoich i całej czeladki Twojej łaskawie przyjąć i w życiu naszym doczesnym pokojem Twym nas obdarzać. Uchroń nas od potępienia wiecznego i umieść nas w gronie wybranych Twoich. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.
---	--

4. Kapłan, błogosławiąc dary oliarne, mówi:

Quam oblationem tu Deus in omnibus quaesumus, bene tibi dicam, adscrip tibi tam, rationabilem acceptabilemque facere digneris: ut nobis Cor tibi pus et San tibi guis fiat dilectissimi Filii tui, Domini nostri Jesu Christi.	A teraz zechciej, o Boże, te dary ofiarne pod każdym względem pobłogosławić, przyjąć, uznać tibi, godne i przyjemne sobie uczynić, aby nam stały się Ci tibi i Krwią tibi najmilszego Syna Twego, Pana naszego Jezusa Chrystusa.
---	---

b) Kanon podczas Przeistoczenia.²⁴⁾

Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in caelum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens bene tibi dixit, fregit deditque discipulis suis, dicens: Accipite et manducate ex hoc omnes:	On to w przeddzień męki Swojej wziął chleb w Swe święte i czci-godne ręce, a wzniosłszy w niebo oczy, do Ciebie, Boga Ojca Swojego wszechmogącego, dzięki Ci składając, pobłogosławił tibi i rozdawał uczniom Swoim, mówiąc: Bierzcie i pożywajcie z tego wszyscy:
--	---

Hoc est enim corpus meum.

To jest bowiem Ciało moje.

²⁴⁾ Po krótkim wstępie, w którym kapłan przypomina chwilę i szczegóły przeistoczenia w wieczerniku, dokonanego w przeddzień śmierci egiptowskiej, wymawia jako upoważniony zastępcą Chrystusa święte słowo konsekracji. Niebo się otwiera, Pan zstępuje na ołtarz i ukrywa się pod niepokaznemi postaciami chleba i wina. Obecni klęczą jakby pod krzyżem na Kalwarji, a kapłan stoi przed majestatem Boga już nie z ziemskim darem, lecz z ofiarą samego Zbawiciela.

Kapłan przyklęka, podnosi Ciała Pańskie i złożywszy je na korporale mówi:

Simili modo postquam coenatum est, accipiens et hunc praeclarum Calicem in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens bene et dixit deditque discipulis suis, dicens: Accipite et bibite ex eo omnes:

Hic est enim Calix Sanguinis mei, novi et aeterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

Haec quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.

Również, gdy wieczerzę skończono, wziął i ten oto do stojny kielich w święte i czcigodne ręce Swoje i znowu dzięki Ci składając, błogosławił i podał go uczniom Swoim, mówiąc: Bierzcie i pijcie z niego wszyscy:

To jest bowiem kielich Krwi Mojej, nowego i wiecznego przymierza, tajemnica wiary, która (krew) za was i za wielu będzie przelana na odpuszczenie grzechów.

Ilekoć to czynić będziecie, na moją to czyńcie pamiątkę. (Mat. 26, 26-29; Mar. 14, 22-25; Łuk. 22, 19-20; I. Kor. 11, 23-25.)

c) Kanon po Przeistoczeniu.²³⁾

Unde et memores, Domine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta ejusdem Christi Filii tui Domini nostri tam beatae passionis, nec non et ab inferis resurrectionis, sed et in caelos gloriosae ascensionis: offerimus praeclarae majestati tuae de tuis donis ac datis hostiam tuam puram, hostiam tuam sanctam, hostiam tuam immaculatam, Panem tuum sanctum vitae aeternae et Calicem tuum salutis perpetuae.

Mając tedy na pamięci obfitą w błogosławieństwo mękę, zmartwychwstanie i chwalebne wniebowstąpienie Syna Twego, Pana naszego Jezusa Chrystusa, składamy my, słudzy Twoi i cały lud wybrany przenajświętszemu Majestatowi Twemu ofiarę tuą czystą, ofiarę tuą świętą, ofiarę tuą nieskalaną, Chleb tuą święty żywota wiecznego i Kielich tuą zbawienia nieustającego.

²³⁾ Teraz błaga kapłan o łaskawe przyjęcie ofiary, dziękuje za mękę i śmierć, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie Pańskie; prosi Boga, by przyjął tę ofiarę z takim upodobaniem, jak kiedyś ofiarę niewinnego Abla, głęboko wierzącego Abrahama i ofiarującego chleb i wino kapłana Melchizedecha i aby ją kazał przez ręce Swego św. Anioła zanieść przed oblicze boskiego Majestatu Swego. Następnie modli się za zmarłych, wspomina synów Kościoła walczącego na ziemi i sprasza błogosławieństwo odkupienia także na nierozumne stworzenia.

Supra quae propitio ac sereno vultu respicere digneris et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui, iusti Abel, et sacrificium Patriarchae nostri Abrahae, et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam.

Racz na te dary łaskawem i przychylnem spojrzeć okiem i tak je mile przyjąć, jak raczyłeś przyjąć z upodobaniem dary sprawiedliwego sługi Twego Abła i ofiarę Patrjarchy naszego Abrahama i na oną świętą ofiarę i hostję nieskalaną, którą Ci najwyższy kapłan Twój Melchisedech złożył.

Głęboko pochylony modli się kapłan:

Supplices te rogamus, omnipotens Deus, jube haec perferri per manus sancti Angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu divinae majestatis tuae: ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum Filii tui Cor † pus et San † guinem sumpserimus, omni benedictione caelesti et gratia repleamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Wszzechmogący Boże, prosimy. Cię pokornie, rozkaż, by święty Anioł Twój zaniósł tę ofiarę na górny Twój ołtarz przed oblicze Boskiego Majestatu Twego; abyśmy wszyscy, którzy, uczestnicząc w tej ofierze, najświętsze Ciało † i Krew † Syna Twego pożywać będziemy, pełnię wszelkich błogosławieństw i łask nieba uzyskali. Przez tegoż Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Memento za umarłych.

Memento etiam, Domine, famulorum famularumque tuarum N. et N., qui nos praecesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis.

Ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerii, lucis et pacis ut indulgeas, deprecamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis, de multitudine mi-

Wspomnij również, Panie, na sługi i służebnice Twoje N. N., którzy ze znamieniem wiary nas wyprzedzili i zasnęli w pokoju. (*wspomnienie tych dusz, za które składa się ofiara*),

Racz, prosimy Cię, Panie, tym duszom i wszystkim w Chrystusie odpoczywającym, miejsca ochłody, światła i pokoju udzielić. Przez tegoż Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Także i my, grzeszne sługi Twoje, pokładamy w obfitę

serationum tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus, cum Joanne, Stephano, Mathia, Barnabą, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Caecilia, Anastasia et omnibus Sanctis tuis; intra quorum nos consortium, non aestimator meriti, sed veniae, quaesumus, largitor admitte. Per Christum Dominum nostrum,

Per quem haec omnia, Domine, semper bona creas, sancti † ficas, vivi † ficas, bene † dicis et praestas nobis.

Per ip † sum et cum ip † so et in ip † so est tibi Deo, Patri † omnipotenti, in unitate Spiritus † sancti omnis honor et gloria.

miłosierdziu Twojem nadzieję; racz także nas łaskawie dopuścić do udziału i łączności z świętymi Apostołami i Męczennikami Twymi: Janem, Szczepanem, Maciejem, Barnabą, Ignacym, Aleksandrem, Marcelem, Piotrem, Felicją, Perpetuą, Agatą, Łucją, Agnieszka, Cecylią, Anastazją i z wszystkimi Świętymi Twoimi. Przyjmij nas, prosimy, do ich grona nie dla zasług naszych, lecz dla hojności miłosierdzia Twego. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Ty, o Panie, przez Niego ustawicznie te wszystkie dobra tworzysz, uświę † casz, oży † wiasz, błogo † sławisz i nam udzielasz.

Przez Nie † go i z Nim † i w Nim † oddaje się Tobie, Bogu Ojcu wszechmogącemu † w jedności z Duchem † Świętym wszelka cześć i chwała.

Komunja święta. ²⁰⁾

Ojciec nasz.

S. Per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

S. Oremus. Praeceptis salutaribus moniti et divina institutione formati, audemus dicere:

K. Przez wszystkie wieki.

M. Amen.

K. Módlmy się: Zbawienymi rozkazami zachęcenia i Boskiem nauczaniem oświeceni ośmielamy się mówić:

²⁰⁾ Modlitwa Pańska »Ojciec nasz« stanowi wstęp i przygotowanie do Komunii św. Następnie łamie kapłan hostję św. na pamiątkę łamania chleba przy ostatniej wieczerzy i by uzmysłowić gwałtowną śmierć ofiarną P. Jezusa. Przy »Baranku Bożym« błaga o odpoczynek dla dusz czystych, a w następnych dwóch modlitwach o uwolnienie od grzechu i zła, o posilenie przez pokarm niebieski dla duszy i ciała.

Pater noster, qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum; adveniat regnum tuum; fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie; et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; et ne nos inducas in tentationem.

M. Sed libera nos a malo.
S. Amen.

Libera nos, quaesumus, Domine ab omnibus malis praeteritis, praesentibus et futuris et intercedente beata et gloriosa semper Virgine Dei genitrice Maria, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo atque Andrea et omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris, ut ope misericordiae tuae adjuti, et a peccato simus semper liberi: et ab omni perturbatione securi.

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus

S. Per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

S. Pax † Domini sit † semper † vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

Haec commixtio et consecratio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi fiat accipientibus nobis in vitam aeternam. Amen.

Ojcze nasz, któryś jest w niebiesiech, święć się Imię Twoje; przyjdź Królestwo Twoje; bądź wola Twoja jako w niebie tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom; i nie wódź nas na pokuszenie.

M. Ale nas zbaw ode złego.
K. Amen.

Wybaw nas, prosimy, Panie, od wszelkiego złego minionego, obecnego i przyszłego, a za wstawiennictwem błogosławionej i chwalebnej zawsze Panny Bogarodzicy Marji i błogosławionych Apostołów Twoich Piotra i Pawła, Andrzeja i wszystkich Świętych, użyż nam łaskawie pokoju za dni naszych, abyśmy wsparci mocą miłosierdzia Twego i od grzechu zawsze wolni i od wszelkiej trwogi zabezpieczeni byli.

Przez tego Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym Bóg

K. Przez wszystkie wieki.

M. Amen.

K. Pokój † Pański niech † zawsze będzie † z wami. (Rzym. 1, 7.)

M. I z duchem Twoim.

To pomieszczenie i połączenie Ciała i Krwi Pana naszego Jezusa Chrystusa niechaj nam przy przyjęciu posłuży na żywot wieczny. Amen.

Kapłan pochylony mówi:

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem sempiternam.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris cooperante Spiritu sancto per mortem tuam mundum vivificasti: libera me per hoc sacrosanctum Corpus et Sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus meis et universis malis, et fac me tuis semper inhaerere mandatis, et a te numquam separari permittas; qui cum eodem Deo Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus in saecula saeculorum. Amen.

Perceptio Corporis tui, Domine Jesu Christe, quod ego indignus sumere praesumo, non mihi proveniat in iudicium et condemnationem, sed pro tua pietate prosi mihi ad tutamentum mentis et corporis et ad medellam percipiendam: qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, daj im odpocznienie.

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, daj im odpocznienie.

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, daj im odpocznienie wieczne.

Panie Jezu Chryste, Synu Boga żywego! Tyś z woli Ojca za współudziałem Ducha Świętego przez śmierć Twoją dał żywot światu; wyzwól mię przez to najświętsze Ciało i Krew Twoją od wszystkich nieprawości moich i od wszelkiego złego. Daj, abym przykazaniom Twoim zawsze wiernym pozostał, a nie dozwoł, abym się miał kiedy odzielić od Ciebie, który z tymże Bogiem Ojcem i Duchem Świętym żyjesz i królujesz Bóg po wszystkie wieki. Amen.

Panie Jezu Chryste! Ja niegodny ośmielam się spożywać Twe Ciało! Niechże mi to przyjęcie nie będzie na sąd i potępienie, lecz niech mi z dobroci Twojej posłuży jako środek ku obronie i uświęceniu duszy i ciała. Który żyjesz i królujesz z Bogiem Ojcem w jedności z Duchem Świętym Bóg po wszystkie wieki. Amen.

Tu kapłan przyklęka, bierze Hostję św. i mówi:

Panem caelestem accipiam et nomen Domini invocabo.

Chleb anielski przyjmę i Imienia Pańskiego wzywać będę. (Ps. 115.)

Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo et sanabitur anima mea. (ter.)

Panie, nie jestem godzien, byś wszedł do przybytku serca mego, ale rzeknij tylko słowo, a będzie zbawiona dusza moja. (Mat. 8, 8.) (3 razy.)

Czyniąc przed sobą znak Krzyża Hostją św., mówi:

Corpus Domini nostri Jesu Christi † custodiat animam meam in vitam aeternam. Amen.

Ciało Pana naszego Jezusa Chrystusa niechaj strzeże duszy mojej na żywot wieczny. Amen.

Spożywszy Ciało Pańskie mówi:

Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.

Cóż oddam Panu za wszystko, co mi wyświadczył? Wezmę kielich zbawienia, a Imienia Pańskiego wzywać będę. W dziękczynieniu będę Pana wzywał i od nieprzyjaciół moich bezpieczny będę. (Ps. 115, 12.)

Spożywając Krew Najśw. mówi:

Sanguis Domini nostri Jesu Christi † custodiat animam meam in vitam aeternam. Amen.

Krew Pana naszego Jezusa Chrystusa † niechaj strzeże duszy mojej na żywot wieczny. Amen.

Obmywając kielich:

Quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus, et de munere temporalis fiat nobis remedium sempiternum.

Panie! Cośmy usta spożyli, niech do czystego przyjmujemy serca; niech ten pokarm ofiarny, otrzymany w doczesności, stanie się nam lekarstwem na wieczność.

Przy ablucji palców:

Corpus tuum, Domine, quod sumpsi, et sanguis, quem potavi, adhaereat visceribus meis, et praesta, ut in me non remaneat scelerum macula, quem

Ciało Twoje, Panie, które spożyłem i Krew, którą wypilem, niech wnika do mej wewnętrznej istoty i tamże pozostanie. Spraw, by we mnie nie została

pura et sancta refecerunt Sacramenta: qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.	żadna zmaza grzechowa, odkąd mnie czyste i święte pokrzepiły Sakramenta, który żyjesz i królujesz na wieki. Amen.
---	--

Przechodząc na stronę Epistoly, odmawia modlitwę zwaną »Komunją«²⁷⁾:

Antyfona po Komunii (Communio):

Lux aeterna luceat eis, Domine * cum Sanctis tuis in aeternum: quia pius es.	Światłość wieczna niech im świeci, Panie, * z Świętymi Twoimi na wieki, bo jesteś łaskawy.
---	---

V. Requiem aeternam dona eis, Domine; et lux perpetua luceat eis * cum Sanctis tuis in aeternum: quia pius es.	W. Odpocznienie wieczne racz im dać, Panie, a światłość wiekuista niechaj im świeci * z Świętymi Twoimi na wieki, bo jesteś łaskawy.
---	---

Modlitwa po Komunii (Postcommunio):

S. Dominus vobiscum.
M. Et cum spiritu tuo.

O remus: Praesta, quaesumus omnipotens Deus: ut anima famuli tui N., quae hodie de hoc saeculo migravit, his sacrificiis purgata, et a peccatis expedita, indulgentiam pariter et requiem capiat sempiternam. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.
S. Dominus vobiscum.
M. Et cum spiritu tuo.

K. Pan z wami.
M. I z duchem twoim.

Módlmy się: Wszechmogący Boże udziel, prosimy, aby dusza sługi Twego N. (służebnicy Twej N.), która dzisiaj z tej doczesności odeszła, tą ofiarą oczyszczona i od grzechów uwolniona, odpuszczenia i odpoczynku wiecznego dostąpiła. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym, Bóg przez wszystkie wieki wieków.

M. Amen.
K. Pan z wami.
M. I z duchem twoim.

²⁷⁾ W modlitwie po przyjęciu Ciała i Krwi Pańskiej, nazwanej »Komunją«, zwraca się jeszcze raz Kościół do miłosierdzia Bożego i wyprasza dzieciom cierpiącym w czyście połączenie z ich uwielbionymi braćmi, wieczne światło i niezamącony, trwały odpoczynek. W ostatniej modlitwie końcowej, zwanej »Postkomunia«, prosi ponownie o zupełne oczyszczenie z grzechów i o pełny owoc odkupienia.

S. Requiescant in pace.

M. Amen.

K. Niech odpoczywają w pokoju.

M. Amen.

Kapłan, nachylony w środku ołtarza, mówi:

Placeat tibi, sancta Trinitas, obsequium servitutis meae, et praesta, ut sacrificium, quod oculis tuae majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihi-que et omnibus, pro quibus illud obtuli, sit te miserante propitiabile. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Initium sancti Evangelii secundum Joannem. (1, 1-14.)

M. Gloria tibi, Domine.

S. In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil, quod factum est. In ipso vita erat, et vita erat lux hominum; et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ip-

Święta Trójco! Przyjmij z upodobaniem hołd i służbę urzędu mego i spraw, aby ofiara, którą ja niegodny przed obliczem Majestatu Twego złożyłem, była Tobie przyjemna, a mnie i wszystkim, za których ją składałem, wyjednała z miłosierdzia Twego przebłaganie i łaskę. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

K. Pan z wami.

M. I z duchem Twoim.

K. Początek Ewangelji świętej według Jana. (1, 1-14.)

M. Chwała niech Ci będzie, Panie.

K. Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo; Ono to było na początku u Boga. Wszystko przez Nie się stało, a bez Niego nic się nie stało. To, co się stało, w Nien: było Życiem, a Życie było Światłem ludzi; a Światło świeci w ciemności, a ciemność Go nie ogarnęła. Człowiek stał się wysłańcem Bożym; na imię mu było Jan. Ten przyszedł dla świadectwa, by świadczyć o Świetle, aby wszyscy przezeń wierzyli. Nie był on Światłem, ale miał świadczyć o Świetle. Było Światło prawdziwe, które oświeca każdego człowieka, gdy na ten świat przychodzi. Ono było na świecie, bo świat

sum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem, filios Dei fieri, his, qui crederunt in nomine ejus, qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Et Verbum caro factum est (*hic genuflectitur*) et habitavit in nobis, et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti a Patre, plenum gratiae et veritatis.

M. Deo gratias.

przez Nie jest stworzon, ale świat Go nie poznał. Przyszło do swego domu, ale swoi Go nie przyjęli. Tym zaś wszystkim, którzy Je przyjęli, dało moc, by się stali synami Bożymi, tym, co wierzą w Imię Jego, którzy nie ze krwi, ani z pożądliwości ciała, ani z woli męża, ale z Boga się narodzili. A Słowo stało Ciałem (*tu kapłan przyklęka*) i mieszkało między nami; i oglądaliśmy chwałę Jego, chwałę jako Jednorodzonego od Ojca, pełnego łaski i prawdy.

M. Bogu niech będą dzięki.

5. Modlitwa przy marach (absolucja czyli kondukt).

»Jak strasznym jesteś, Boże, w sądach nad synami ludzkimi«. (Ps. 65, 5).

»Doświadczyłeś nas, o Boże, wyczyściłeś nas ogniem, jak czyszczą srebro.« (Ps. 65, 10.)

Non intres in iudicium cum servo Tuo, Domine, quia nullus apud Te justificabitur homo, nisi per Te omnium peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo eum, quaesumus, Tua judicialis sententia premat, quem Tibi vera supplicatio fidei christianae commendat: sed gratia Tua illi succurrente mereatur evadere iudicium ultionis, qui dum viveret, insignitus est signaculo sanctae Trinitatis. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Nie wchodź w sąd z sługą Twoim, Panie: boć żaden człowiek nie może stanąć usprawiedliwiony przed Tobą, jeżeli mu Ty odpuszczenia wszystkich grzechów nie udzielisz. Niechajże więc, prosimy, nie potępia go Twój wyrok sądowy, którego Tobie pokorna modlitwa wierzących chrześcijan zaleca, lecz za pomocą łaski Twojej niech zasłuży ująć sądu zemsty, który póki żył, naznaczony był znamiem Św. Trójcy. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen.

Następnie śpiewa się: *)

R. Libera me Domine de morte aeterna in die illa tremenda. * Quando caeli movendi sunt et terra: * Dum veneris judicare saeculum per ignem.	O. Zachowaj mię, Panie, od zguby wiecznej, w dzień sądu straszliwy; gdy przyjdiesz sądzić świat cały, każdy z drzy, wielki i mały.
V. Tremens factus sum ego, et timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira.	W. Przeląknę się i struchlały kości moje, gdy rozważam, Panie, straszne sądy Twoje.
R. Quando etc.	O. Zachowaj mię, Panie i t. d.
V. Dies illa, dies irae, calamitatis et miseriae, dies magna et amara valde.	W. O jak straszliwy ten to dzień będzie, gdy Bóg grzesznika sądzić zasiędzie.
Dum veneris judicare saeculum per ignem.	O. Zachowaj mię, Panie i t. d.
V. Requiem aeternam dona eis Domine; et lux perpetua luceat eis.	W. Nędza płacz, smutek, biada i narzekanie, jeżeli grzesznik w grzechach przed sąd stanie.
R. Libera me Domine, de morte aeterna in die illa tremenda. * Quando caeli movendi sunt et terra: * Dum veneris judicare saeculum per ignem.	O. Zachowaj mię, Panie i t. d.
	W. Wszechmocny Ojcze, miłosierny Boże! Niechaj nas w on dzień Twa łaska wspomóże.
	O. Zachowaj mię, Panie i t. d.
	W. Duszom wiernych racz dać miły Panie! na wieki wieków z Tobą spoczywanie.
	O. Zachowaj mię, Panie i t. d.

*) Kościół, kładąc tę modlitwę w usta duszy, przenosi się z nią na łożo śmiertelne. Lęk śmierci łączy się z trwogą przed sądem ostatecznym; dusza drży przed wyrokiem, który rozstrzygnie o całej wieczności. Zwraca się przeto do Zbawiciela, Sędziego wszechświata, z gorącą prośbą, by zamiast sprawiedliwości i ścisłego prawa okazał miłosierdzie, by duszy i ciała nie skazał na wieczne potępienie. Z tą modlitwą duszy łączy Kościół swe macierzyńskie błaganie.

albo:

»Wzmogły się uciski serca mego,
z utrapień moich wyrwij mię!« Ps. 24, 18.

1. Od śmierci wiecznej wybaw mnie, Panie!
W onym dniu strasznym racz wspomnieć na mnie,
Gdy będą nieba, ziemia wzruszone
I wszystkie twory na proch skruszone.
2. Gdy z Majestatem wielkim przybędziesz
I na stolicy sędziowskiej siedziesz,
Abyś świat sądził przez ogień cały;
Będzie tam lament i strach nie mały.
3. Ach! drzenie wielkie i lęk nastanie,
Gdy będziesz wszystko rozstrząsał, Panie!
Gdy będą nieba, ziemia wzruszone
I wszystkie twory na proch skruszone.
4. Dzień on, dzień gniewu, lęku wielkiego,
Dzień narzekania i smutku wszego.
Ach! dzień on gorzki i bardzo wielki,
Gdy przyjdiesz ogniem sądzić wiek wszelki.
5. O! Boże dobry! o to błagamy,
Spójrz na dusze, które zlecamy;
Niech spoczywają w Tobie bezpiecznie,
Twoja im światłość niech świeci wiecznie.
6. Od śmierci wiecznej, wybaw mnie, Panie!
W onym dniu strasznym racz wspomnieć na mnie,
Gdy będą nieba, ziemia wzruszone
I wszystkie twory na proch skruszone.

V. Kyrie elejson.

R. Christe elejson. Kyrie elejson.

V. Pater noster...

W. Panie, zmiłuj się nad nami.

O. Chryste zmiłuj się nad nami,
Panie, zmiłuj się nad nami.

W. Ojcze nasz...

Pieśń przy pokropieniu i kadzeniu zwłok w kościele.

»Należy pełnić dzieła, dopóki dzień
jest; nadchodzi bowiem noc, w której nikt
nie może działać.« (Jan 9, 4.)

1. Przy tym brata naszego (tej siostry naszej) żałosnym pogrzebie * Zabierzmy tę zbawienną przestrożę dla siebie: *

Ze co się z nim (z nią) już stało, to i nas nie minie, * Przyjdzie śmierć niespodzianie w niepewnej godzinie.

2. Oto! ten dym kadzidła i te krople wody * Są ludzkiej znikomości widoczne dowody. * Kryje się woda w ziemi, tak my się skryjemy, * Niknie dym na powietrzu, tak i my znikniemy.

3. Żałosny widok trupa, ta trumna, te mary, * Głoszą, że życie ludzkie podobne do pary. * Ten trup woła, ostrzega, że ani się zwiemy, * Kiedy też my trupami na mary padniemy.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animam ejus.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, cui proprium est misereri semper et parcere, Te supplices exoramus pro anima famuli Tui N. (famulae Tuae N.), quam hodie de hoc saeculo migrare jussisti: ut non tradas eam in manus inimici, neque obliviscaris in finem, sed jubeas eam a sanctis Angelis suscipi, et ad patriam paradisi perduc; ut quia in te speravit et credidit, non poenas inferni sustineat, sed gaudia aeterna possideat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

W. I nie wódz nas na pokuszenie.

O. Ale nas zbaw ode złego.

W. Od bram piekła.

O. Wybaw, Panie, duszę jego (jej).

W. Niech odpoczywa w pokoju.

O. Amen.

W. Panie, wysłuchaj modlitwę moją.

O. A wołanie moje niech do Ciebie przyjdzie.

W. Pan z wami.

O. I z duchem twoim.

Módlmy się: Boże, własnością to Twoją litować się zawsze i przebaczać; błagamy Cię przeto najpokorniej za duszę sługi Twego N. (służebnicy Twojej N.), którą dzisiaj z tej doczesności odwołałeś. Nie od dawaj jej w moc nieprzyjaciela, ani nie zapominaj jej na zawsze, lecz rozkaż, by ją święci Aniołowie przyjęli i do niebieskiej Ojczyzny zaprowadzili; wszak w Tobie nadzieję pokładała i w Ciebie wierzyła; niech przeto nie ponosi kar piekielnych, lecz niech radość wieczną posiędzie. Przez Chrystusa, Pana naszego.

O. Amen.

Przy wynoszeniu zwłok z kościoła śpiewa się antyfonę:

In paradisum deducant te Angeli: in tuo adventu suscipiant te martyres et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem. Chorus Angelorum te suscipiat et cum Lazaro quondam paupere aeternam habeas requiem.	Do chwały wiecznej niech cię zaprowadzą Anieli: * Przy twem do nieba przybyciu niech cię przyjmą męczennicy. * Niech wprowadzą cię w Jerozolimę świętą, * Orszak Aniołów niech cię podejmie, abyś z Łazarzem w życiu nędznym znalazł odpoczynek wieczny.
--	---

Podczas procesji do grobu śpiewa się dalszy ciąg Psalmu 50. »Miserere«...
»Zmiłuj się nade mną, Boże!...

Przybywszy na cmentarz, poświęca kapłan grób, mówiąc:

O r e m u s: Deus, cuius miseratione animae fidelium requiescunt, hunc tumulum benedicere † dignare eique Angelum tuum sanctum deputa custodem, et quorum quarumve corpora hic sepeliuntur, animas eorum ab omnibus absolve vinculis delictorum, ut in te semper cum Sanctis tuis sine fine laetentur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.	Módlmy się: Boże, z którego łitości dusze wiernych zmarłych w pokoju odpoczywają, racz ten grób pobłogosławić † i daj mu świętego Anioła Twojego za stróża, a których ciała są tu pogrzebane, dusze tychże uwolnij od wszystkich więzów grzechu, aby się zawsze w Tobie z Świętymi Twoimi bez końca weseliły. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.
--	---

Pokropiwszy grób, intonuje Antyfonę:

Antiph. Ego sum.

Antyf. Ja jestem zmarłych-wstaniem i życiem; kto wierzy we mnie, nawet gdyby umarł, ożyje; każdy zaś, kto żyje i wierzy we mnie, nie umrze na wieki. (Jan 11, 25—26.)

Canticum Zachariae (Tonus II.)

Luc. 1, 68—79.

1. Benedictus Dominus Deus Israel, * quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suae.

Hymn Zachariasza.

— Łuk. 1, 68—79.

1. Błogosławiony Pan Bóg Izraela, * iż łaskaw wejrzał i lud swój wybawił,

2. Et erexit cornu salutis nobis: * in domo David pueri sui.

3. Sicut locutus est per os sanctorum, * qui a saeculo sunt, prophetarum ejus:

4. Salutem ex inimicis nostris, * et de manu omnium, qui oderunt nos.

5. Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: * et memorari testamenti sui sancti.

6. Jusjurandum, quod juravit ad Abraham patrem nostrum, * daturum se nobis:

7. Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati * serviamus illi

8. In sanctitate et justitia coram ipso, * omnibus diebus nostris.

9. Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis: * praeibis enim ante faciem Domini parare vias ejus:

10. Ad dandam scientiam salutis plebi ejus: * in remissionem peccatorum eorum.

11. Per viscera misericordiae Dei nostri: * in quibus visitavit nos, oriens ex alto:

12. Illuminare his, qui in tenebris, || et in umbra mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

13. Requiem aeternam * dona ei Domine.

14. Et lux perpetua * luceat ei.

2. I Zbawiciela potęgę nam wzbudził: * w rodzie Dawida sługebnika swego.

3. Jako od wieków był to zapowiedział * przez usta świętych swych prorokujących:

4. Że nas wybawi z ręki naszych wrogów * i z ręki wszystkich, co nas nienawidzą;

5. Że ojcom naszym będzie miłościwy, * i że na święte swe przymierze wspomni;

6. Że nam dotrzyma przysięgi, złożonej * Abrahamowi, praojcu naszemu;

7. Byśmy od naszych nieprzyjaciół wolni, * zbywszy się trwogi, mogli Jemu służyć

8. W świątobliwości i sprawiedliwości * przed twarzą Jego po wszystkie dni nasze.

9. A tyś, pacholę, prorok Najwyższego! * bo chodzić będziesz przed Pana obliczem, ażeby Jego przygotować drogi,

10. Ludowi Jego głosić wieść zbawienia, * by odpuszczenia grzechów swych dostał,

11. Przez wielki bezmiar łask Boga naszego, * które zlał na nas On, Światłość, z wysoka:

12. By świecić owym, którzy są w ciemnościach, || i którzy w grubym mroku się rozsiedli, * by kroki nasze wieść drogą pokoju.

13. Odpocznienie wieczne * racz mu (jej) dać, Panie.

14. A światłość wiekuista * niechaj mu (jej) świeci.

I powtarza się Antyfonę:

Antiph. Ego sum resurrectio et vita: qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet, et omnis qui vivit, et credit in me, non morietur in aeternum.

V. Kyrie elejson.

R. Christe elejson. Kyrie elejson.

Pater noster ...

Antyfona. Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem; kto wierzy we mnie, nawet gdyby umarł, ożyje; każdy zaś, kto żyje i wierzy we mnie, nie umrze na wieki.

W. Panie, zmiłuj się nad nami.

O. Chryste, zmiłuj się nad nami.
Panie, zmiłuj się nad nami.

Ojciec nasz ...

Skrapia i incenzuje grób:

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animam ejus.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus, Fac, quaesumus, Domine, hanc cum servo tuo defuncto (famula tua defuncta) N. misericordiam, ut factorum suorum in poenis non recipiat vicem, qui (quae) tuam in votis tenuit voluntatem, ut sicut hic eum (eam) vera fides junxit fidelium turmis, ita illic eum (eam) tua miseratio societ Angelicis choris. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

W. I nie wódz nas na pokuszenie.

O. Ale nas zbaw ode złego.

W. Od bramy piekła.

O. Wybaw duszę jego (jej), Panie.

W. Niech odpoczywa w pokoju.

O. Amen.

W. Panie, wysłuchaj modlitwę moją.

O. A wołanie moje niech do Ciebie przyjdzie.

W. Pan z wami.

O. I z duchem twoim.

Módlmy się: Okaż, prosimy Cię, Panie, służbę Twemu zmarłemu (służebnicy Twojej zmarłej) N. Twoe miłosierdzie, aby za uczynki swoje nie otrzymał(a) kary, bo wolę Twoją wypełniać. pragnął (pragnęła), aby jako go (ją) tu prawdziwa wiara łączyła z gronem wiernych, tak go (ją) tam Twoja łaskawość w chórach anielskich umieściła. Przez Chrystusa, Pana naszego.
O. Amen.

V. Requiem aeternam dona ei Domine.

R. Et lux perpetua luceat ei.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Anima ejus et animae omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

W. Odpocznienie wieczne racz mu (jej) dać, Panie.

O. A światłość wiekuista niechaj mu (jej) świeci.

W. Niech odpoczywa w pokoju.

O. Amen.

W. Wiecznego pokoju niechaj miłosierdzie Boże użyczy jemu i wszystkim, którzy tu z nim (z nią) spoczywają.

O. Amen.

Nareszcie sypie kapłan trochę ziemi na trumnę, mówiąc:

De terra formasti me Domine, et carne induisti me: resuscita me in novissimo die, Redemptor meus, Domine.

Z ziemi ukształtowałeś mnie, Panie, i ciałem okryłeś mnie: wzbudź mnie w dzień ostateczny, Zbawicielu, mój Boże!

Następnie śpiewa się »Salve« w kościele lub na cmentarzu,

»Oto matka twoja!« (Jan 19, 27.)

Salve Regina, mater misericordiae, vita, dulcedo et spes nostra salve. Ad te clamamus exsules filii Evae. Ad te suspiramus gementes et flentes in hac lacrimarum valle. Eja ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exsiliium ostende. O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

Bądź pozdrowiona Królowo, matko miłosierdzia, żywocie słodkości i nadziejo nasza bądź pozdrowiona. Do Ciebie wołamy wygnani synowie Ewy, do Ciebie wzdychamy, łkając i płacząc na tym łez padole. Nuż tedy Orędowniczko nasza raczże miłosierne oczy Twoje ku nam zwrócić, a Jezusa, błogosławiony owoc żywota Twojego, po tem wygnaniu racz nam pokazać. O łaskawa, o litościwa, o słodka Panno Marjo!

albo:

1. Witaj, Królowo nieba i Matko litości! * Witaj, nadziejo nasza w smutku i żałości.

2. K' Tobie wygnani Ewy wołamy synowie, * K' Tobie wzdychamy, płacząc, z padolu więzniowie.

3. Orędowniczko nasza, racz Swe litościwe * Oczy spuścić na nasze serca żałośliwe.

4. I owoc błogosławion żywota Twojego * Racz pokazać po zejściu z świata mizernego.

5. O łaskawa! łagodna! o święta Marjo! * Niechaj wszyscy zbawieni będą grzeszni i ja.

6. O Jezu! niech po śmierci Ciebie oglądamy. * O Marjo! uproś nam, czego pożądamy.

V. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

O r e m u s : Omnipotens sem-piterne Deus, qui gloriosae Virginis Matris Mariae corpus et animam, ut dignum Filii Tui habitaculum effici mereretur, Spiritu Sancto cooperante paeparasti: da, ut cuius commemoratione laetamur, ejus pia intercessionem ab instantibus malis et a morte perpetua liberemur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

R. Amen.

W. Módl się za nami święta Boża Rodzicielko.

O. Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.

Módlmy się: Wszzechmogący, wieczny Boże! któryś chwalebnej Panny Matki Marji ciało i duszę, aby była godnym Syna Twego przybytkiem, za sprawą Ducha Świętego przygotował: daj, abyśmy, którzy się z pamiątki Jej weselimy, za Jej litościwą przyczyną od przyszłego złego i od wiecznej śmierci uwolnieni byli. Przez tegoż Chrystusa, Pana naszego.

O. Amen.

W. Pomoc Boża niech zawsze będzie z nami.

O. Amen.

Msza święta

In die tertio, septimo et trigesimo depositionis defuncti. **W dzień trzeci, siódmy i trzydziesty po śmierci zmarłego.**

Msza św. jak poprzednio, z wyjątkiem modlitw następujących:

Kollekta.

O r e m u s: Quaesumus, Domine, ut animae famuli tui N., cujus depositionis diem tertium (vel septimum, vel trigesimum) commemoramus, sanctorum atque electorum largiri digneris consortium: et rorem misericordiae tuae perennem infundas. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

M ó d l m y s i ę: Błagamy Cię, Panie, abys duszę sługi Twego N. (służebnicy Twojej N.), po którego (której) zejściu trzeci (siódmy lub trzydziesty) dzień obchodzimy, w towarzystwie Świętych i Wybranych Twoich umieścić i wieczną rosą Twego miłosierdzia orzeźwić raczył. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem świętym Bóg przez wszystkie wieki.

M. Amen.

Sekreta (modlitwa cicha).

Munera, quaesumus, Domine, quae tibi pro anima famuli tui N. offerimus, placatus intende: ut remediis purgata caelestibus, in tua pietate requiescat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

Spojrzyj łaskawie, prosimy, Panie, na dary, które Tobie za duszę sługi Twego N. (służebnicy Twojej N.) składamy; aby oczyszczona niebieskimi lekarstwami w Twojej łaskawości spoczęła. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym Bóg przez wszystkie wieki.

M. Amen.

Modlitwa po Komunji (Postc.).

O r e m u s: Suscipe Domine, preces nostras pro anima famuli tui N., ut si quae ei maculae de terrenis contagiis adhaeserunt, remissionis tuae misericordia deleantur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.	M ó d l m y się: Przyjmij, Panie, prośby nasze za duszę sługi Twego (służebnicy Twojej) N., aby skazy ziemskich plam, które może jeszcze do niej przylgnęły, Twem miłosiernem odpuszczeniem zgładzone zostały. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym Bóg przez wszystkie wieki.
--	--

M. Amen.

M. Amen.

Msza św. żałobna w rocznicę śmierci.

Msza św. jak poprzednio, z wyjątkiem modlitw i czytań następujących:

Kollekt.

O r e m u s: Deus indulgentiarum Domine: da animabus famulorum famularumque tuarum, quorum anniversarium depositionis diem commemoramus, refrigerii sedem, quietis beatitudinem et luminis claritatem. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum,

M. Amen.

Módlmy się: O Boże, Ty Panie zmiłowania, daj duszom sług i służebnic Twoich (duszy sługi Twego, służebnicy Twojej), których rocznicę zejścia obchodzimy, miejsce ochłody, błogość odpoczynku i jasność światłości. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym Bóg przez wszystkie wieki.

M. Amen.

Lekcja.

Lectio libri Machabaeorum.

(II. Mach. 12, 43-46.)

In diebus illis: Vir fortissimus Judas, facta collatione, duodecim millia drachmas argenti misit Jerosolymam, offerri pro peccatis mortuorum sacrificium, bene et religiose de resurrectione cogitans (nisi enim eos, qui ceciderant, resurrecturos speravimus orare pro mortuis): et ret, superfluum videretur et cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repositum quia considerabat quod hi, qui sitam gratiam. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut a peccatis solvantur.

Lekcja z Księgi Machabeuszów.

(II. Mach. 12, 43-46.)

W owych dniach urządził Juda, mąż bardzo waleczny, składkę i przestał dwanaście tysięcy srebrnych drachm do Jerozolimy, aby złożono za grzechy umarłych ofiarę, bo dobre i pobożne miał o zmartwychwstaniu zapatrywanie; (gdyby się bowiem nie był spodziewał, że polegli zmartwychwstaną, wydawałoby się niepotrzebnem i daremnem modlić się za umarłych). Lecz owszem mniemał, że ci, którzy pobożnie zasnęli, bardzo wielką łaskę mieli zachowaną. Jest tedy świętą i zbawienną myślą modlić się za

umarłych, aby byli od grzechów uwolnieni.

Ewangelja.

S. Sequentia sancti Evangelii secundum Joannem. (Joa. 6, 37-40.)

M. Gloria tibi Domine.

In illo tempore: Dixit Jesus turbis Judaeorum: Omne, quod dat mihi Pater, ad me veniet: et eum, qui venit ad me, non ejiciam foras: quia descendi de caelo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem ejus, qui misit me. Haec est autem voluntas ejus, qui misit me, Patris: ut omne, quod dedit mihi, non perdam ex eo, sed resuscitem illud in novissimo die. Haec est autem voluntas Patris mei, qui misit me: ut omnis, qui videt Filium, et credit in eum, habeat vitam aeternam, et ego resuscitabo eum in novissimo die.

M. Laus tibi Christe.

K. Następujący ustęp jest z Ewangelji św. Jana. (6, 37-40.)

M. Chwała (niech będzie) Tobie, Panie.

W on czas ¹⁾ rzekł Jezus do rzesz żydowskich: »Wszystko, cokolwiek daje Mi Ojciec, to dochodzi do Mnie ²⁾, a tego, który przyjdzie do Mnie, nie odpchnę ³⁾, bo zstąpiłem z nieba nie na to, aby czynić Moją wolę, ale wolę Tego, który Mnie posłał. Taką zaś jest wola tego, który Mnie posłał, Ojca, abym nic nie stracił z tego, co On Mi dał ⁴⁾, ale abym wszystko to wskrzesił w dzień ostateczny. ⁵⁾ Taką bowiem jest wola Ojca Mego, który Mnie posłał, aby każdy, patrzący na Syna i wierzący w Niego miał żywot wieczny i abym Ja go wskrzesił w dzień ostateczny.«

M. Chwała Tobie, Chryste!

Sekreta (modlitwa cicha).

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, pro animabus famulorum famularumque tua- Przyjmij łaskawie, Panie, błagalne prośby nasze za dusze sług i służebnic Twoich (za du-

¹⁾ W bóżnicy w Kalarnaum po cudownem nasyceniu 5000 mężów na puszczy Betsaida-Julja.

²⁾ Bóg Ojciec sam łaską Swoją przyprowadza ludzi dobrej woli do P. Jezusa; tacy napewno, idąc za namową łaski, do Niego się przyłączają i nie opuszczają Go.

³⁾ Ale zatrzymam go przy Sobie, z Sobą połączę, do Królestwa mego wciele.

⁴⁾ Abym zbawił każdego prawdziwego ucznia Mojego.

⁵⁾ W dniu sądu ostatecznego na żywot wieczny.

rum, quorum hodie annua dies agitur; pro quibus tibi offerimus sacrificium laudis; ut eas sanctorum tuorum consortio sociare digneris. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

szę służby Twego, służebnicy Twojej), których (której) dzisiaj rocznicę zejścia obchodzimy i za które (którą) Tobie ofiarę chwały składamy, abyś je (ją) w poczet Świętych Twoich przyłączyć raczył. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Św. Bóg przez wszystkie wieki.

M. Amen.

Modlitwa po Komunii (Postcommunio).

Oremus: Praesta quaesumus Domine: ut animae famulorum, famularumque tuarum, quorum anniversarium depositionis diem commemoramus; his purgatae sacrificiis, indulgentiam pariter et requiem capiant sempiternam. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

Módlmy się: Spraw, prosimy Cię, Panie, aby dusze sług i służebnic Twoich (dusza służby Twego, służebnicy Twojej), których (której) doroczną pamiątkę zejścia obchodzimy, tą ofiarą oczyszczona(a), równocześnie odpuszczenia i wiecznego odpoczynku dostały(a). Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności z Duchem Świętym Bóg przez wszystkie wieki.

M. Amen.

Nabożeństwo liturgiczne przy pogrzebach niemowląt i dzieci.

(Według rytuału.)

Kapłan, pokropiwszy zwłoki święconą wodą, intonuje antyfonę,
a następnie psalm.

Antyphona. Sit nomen Domini.

Antyphona. Niech będzie Imię Pa-
na uwielbione odtąd i aż na
wieki. *)

Psalmus 112. Ton. II.

Psalm 112.

Laudate pueri Dominum: *
laudate nomen Domini.

2. Sit nomen Domini bene-
dictum: * ex hoc nunc et usque
in saeculum.

3. A solis ortu usque ad oc-
casum: * laudabile nomen Do-
mini.

4. Excelsus super omnes gen-
tes Dominus: * et super caelos
gloria ejus.

5. Quis sicut Dominus Deus
noster, qui in altis habitat: * et
humilia respicit in caelo et in
terra.

1. Chwalcie dzieci Pana, *
chwalcie Imię Pańskie.

2. Niech będzie Imię Pana
uwielbione, * odtąd i aż na
wieki.

3. Od wschodu słońca aż do
zachodu, * niech będzie wy-
chwalane Imię Pańskie.

4. Wysoki jest Pan nad wszy-
stkiemi narody * i na niebiosach
chwała Jego.

5. Któż jako Pan Bóg nasz,
który zasiada na wysokościach,
* a patrzy na wszystko co pod
Nim na niebie i na ziemi?

*) Niech będzie Imię Pana uwielbione odtąd i aż na wieki.

Obrządek przy pogrzebach dzieci nosi cechę radości i podzięk. Przeto używa kapłan białej stuly, wskazującej na niewinność, odzyskaną na chrzcie św., przeto odprawia się mszę św. (wotywę) o św. Aniołach, do których dusza dziecięcia przyłączona została. Przeto też nuci hymn radości, w którym wzywa wszystkie dzieci, mianowicie zmarłe w łasce poświęcającej, do uwielbiania Najwyższego. Chwalcie dzieci Pana, uwielbiajcie na wieki Imię

6. *Suscitans a terra inopem; * et de stercore erigens pauperem.*

7. *Ut collocet eum cum principibus: * cum principibus populi sui.*

8. *Qui habitare facit sterilem in domo: * matrem filiorum laetantem.*

9. *Gloria Patri et Filio: * et Spiritui sancto.*

10. *Sicut erat in principio et nunc et semper * et in saecula saeculorum. Amen.*

Ant. *Sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc et usque in saeculum.*

V. *Kyrie elejson.*

R. *Christe elejson, Kyrie elejson.*

V. *Pater noster ...*

6. *Który dźwiga z prochu nędznego * i ze śmieci podnosi biednego.*

7. *Aby go posadził z książętami, * z książętami ludu Swego.*

8. *Który czyni, że niepłodna mieszka w domu * jako matka, ciesząca się dziatwą.*

9. *Chwała Ojcu i Synowi * i Duchowi Świętemu.*

10. *Jak było na początku i teraz i zawsze * i po wszystkie wieki. Amen.*

Antyfona. *Niech będzie Imię Pana uwielbione odtąd i aż na wieki.*

W. *Panie, zmiłuj się nad nami.*

O. *Chryste, zmiłuj się nad nami, Panie, zmiłuj się nad nami!*

W. *Ojczy nasz ...*

Kapłan kropi i okadza zwłoki:

V. *Et ne nos inducas in temptationem.*

R. *Sed libera nos a malo.*

V. *Me autem propter innocentiam suscepisti.*

R. *Et confirmasti me in conspectu tuo in aeternum.*

W. *I nie wódz nas na pokuszenie.*

O. *Ale nas zbaw ode złego.*

W. *Mnie przyjąłeś dla niewinności. (Ps. 40, 13.)*

O. *I umocniłeś mię przed obliczem Twojem na wieki.*

Jego! Bo ręka Jego zaprowadziła was przed burzami do portu. Jak gołębie z kwitnącemi gałązkami oliwnemi wróciłyście do niebieskiej arki, bo noga wasza nie znalazła na ziemi miejsca, gdzieby mogła stanąć. Szybko przekroczyliście ten marny świat bez skazy i plamy. Pan możny, którego chwala ponad niebiosami, On, który mieszka na wysokościach i na maluczkich spogląda, On was, maluczkich, uchronił przed prochem ziemskim i śmieciem świata i zaprowadził jako śnieżno-białe jagnięta na wieczne pagórki. Podczas gdy wasze zwłoki, jak kwiatki rosą wody święconej skropione, leżą na marach, weszły błogosławione dusze wasze do wiecznej chwały i siedzą na błyszczących tronach, nucąc Alleluja z książętami ludu niebieskiego.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus: Omnipotens et mitissime Deus, qui omnibus parvulis renatis fonte Baptismatis, dum migrant a saeculo sine ullis eorum meritis vitam illico largiris aeternam, sicut animae huius parvuli hodie credimus te fecisse: fac nos, quaesumus Domine, per intercessionem Beatae Mariae semper Virginis et omnium Sanctorum tuorum hic purificatis tibi mentibus famulari et in paradiso cum beatis parvulis perenniter sociari. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

W. Panie, wysłuchaj modlitwę moją.

O. A wołanie moje niech do Ciebie przyjdzie.

W. Pan z wami.

O. I z duchem twoim.

Módlmy się: Wszzechmogący i najłaskawszy Boże, który wszystkim dzieciom, w źródle Chrztu odrodzonym, przy zejściu z tego świata bez żadnych ich zasług natychmiast żywot wieczny udzielasz, coś też dziś, jak wierzymy, duszy tego dziecięcia uczynił; spraw, prosimy Cię, Panie, abyśmy przez wstawienictwo błogosławionej zawsze Dziewicy Maryi i wszystkich Świętych Twoich tu czystym umysłem Tobie służyli i w raju razem z błogosławionymi dziećmi na wieki się połączyli. Przez Chrystusa, Pana naszego.

O. Amen.

Albo śpiewa się Antyfonę i psalm następujący:

Antiphona. Hic accipiet.

Antyfona. Ten bierze błogosławieństwo od Pana i łaskę od Boga Zbawiciela swego, tenci bowiem jest ród czcicieli Jego. *)

*) Ten bierze błogosławieństwo od Pana i łaskę od Boga Zbawiciela swego, tenci bowiem jest ród czcicieli Jego.

Kościół cieszy się z śmierci niewinnych dzieci, obchodząc przy pogrzebie ich ciała uroczysty wjazd ich duszy do niebieskiego Jerozolim. Podczas procesji pogrzebowej śpiewa hymn pochwalny, pieśń zwycięstwa. Wszak uwielbienie duszy dziecięcia, która uniosła się ku niebu, jest cudownym dowodem mocy zmiłowania Boga, którego własnością jest ziemia i wszystkie istoty, które ją napelniają. Gdy Bóg delikatnie, obecnie uwielbione stworzenie nad wodami chrzcielnicy w łasce ugruntował, utworzył żeń jakby świętą skrzynię, którą na Jego rozkaz wojska niebieskie w triumfie zanoszą do wiecznego namiotu górnego. Daleko i szeroko rozwarły się wieczne bramy, bo dusza dziecięcia była możliwa i wspinała przez łaskę i wśród

Psalms 23. Ton. VI.

1. Domini est terra et plenitudo ejus: * orbis terrarum, et universi, qui habitant in eo.

2. Quia ipse super maria fundavit eum: * et super flumina praeparavit eum.

3. Quis ascendet in montem Domini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

4. Innocens manibus et mundo corde, || qui non accepit in vano animam suam, * nec juravit in dolo proximo suo.

5. Hic accipiet benedictionem a Domino: * et misericordiam a Deo salutari suo.

6. Haec est generatio quaerentium eum: * quaerentium faciem Dei Jacob.

7. Attollite portas principes vestras, || et elevamini portae aeternales: * et introbit Rex gloriae.

8. Quis est iste Rex gloriae? || Dominus fortis et potens, * Dominus potens in praelio.

9. Attollite portas principes vestras, || et elevamini portae aeternales: * et introbit Rex gloriae.

10. Quis est iste Rex gloriae? * Dominus virtutum ipse est Rex gloriae.

11. Gloria Patri et Filio, * et Spiritui sancto.

Psalm 23.

1. Pańska jest ziemia i to, co ją napęlnia, * okrąg ziemi i wszyscy, co na nim mieszkają.

2. Bo On to postawił go na morzach * i na wodach utwierdził go.

3. Któż wstąpi na górę Pańską? * lub kto stanie na świętem miejscu Jego?

4. Kto ma ręce niewinne i serce czyste, || kto nie łągnie do rzeczy marnych * i nie przysięga zdradliwie bliźniemu swemu.

5. Ten bierze błogosławieństwo od Pana * i łaskę od Boga Zbawiciela swego.

6. Toć jest ród ludzi, którzy Go szukają, * szukają oblicza Boga Jakóbowego.

7. Podnieście, książęta, bramy wasze, || podnieście się bramy odwieczne, * a wnijdzie Król chwały.

8. Któż to jest ten Król chwały? || Pan mocny i możny, * Pan możny na wojnie.

9. Podnieście książęta bramy wasze, || podnieście się bramy odwieczne, * a wnijdzie Król chwały.

10. Któż to jest ten Król chwały? * Pan zastępów, On to jest Król chwały.

10. Chwała Ojcu i Synowi * i Duchowi Świętemu.

zdumiewającego blasku i przepychu wstąpiła do szeregu niebieskich dworzan, którzy tron Króla chwały otaczają. Teraz błyszczy jej światło w jasności tego królestwa błogosławionego, bo królewska krew Zbawiciela oblała ją w światłość. Rodzice, powstrzymajcie łzy, które skrapiają twarzyczkę albo małą mogiłkę dziecięcia, gdyż to dziecko wasze panuje z Barankiem i rozpościera jak Cherub skrzydła swego chwalebnego ducha nad wami!

12. Sicut erat in principio, et nunc et semper, * et in saecula saeculorum. Amen.

Antiphona. Hic accipiet benedictionem a Domino, et misericordiam a Deo salutari suo: quia haec est generatio quaerentium Dominum.

12. Jak było na początku i teraz i zawsze * i po wszystkie wieki. Amen.

Antyfony. Ten bierze błogosławieństwo od Pana i łaskę od Boga Zbawiciela swego, ten-ci bowiem jest ród czcicieli Jego.

W drodze z domu do kościoła śpiewa się:

Antiphona. Juvenes et virgines,

Antyfony. Młodzieńcy i panny, starzy i młodzi, niechaj chwalą Imię Pańskie. *)

Psalmus 148. Ton. IV.

Psalm 148.

1. Laudate Dominum de caelis: * laudate eum in excelsis.

1. Chwalcie Pana na niebiosach, * chwalcie go na wysokościach.

2. Laudate eum omnes Angeli ejus: * laudate eum omnes Virtutes ejus.

2. Chwalcie Go wszyscy Aniołowie Jego, * chwalcie Go wszystkie Wojska Jego.

3. Laudate eum sol et luna: * laudate eum omnes stellae et lumen.

3. Chwalcie Go słońce i księżycu, * chwalcie Go wszystkie gwiazdy płonące.

4. Laudate eum caeli caelorum: * et aquae omnes, quae super caelos sunt, laudent nomen Domini.

4. Chwalcie go niebiosa niebios * i wszystkie wody, co są nad niebem, niechaj chwalą Imię Pańskie.

5. Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit et creata sunt.

5. Albowiem On rzekł i stały się, * On rozkazał i zostały stworzone.

*) Odprowadzając zwłoki dziecięcia, zmarłego w czystości i łasce, wzywa Kościół w tym psalmie pochwalnym cały wszechświat, wszystkie stworzenia, rozumne i nierozumne, by w harmonijnym chórze śpiewały uwielbienie Panu, który jest Stworcą wszystkiego. Także dusza tego dziecięcia przed tronem Bożym łączy już swój głos z chórami Aniołów i Świętych; ona już ogląda wszechmoc Boga twarzą w twarz i olśniona potęgą Pana i szczęściem niebieskiem wzywa wszystkie stany, starców, młodzieńców i niemowlęta, szczególnie pośród członków Kościoła prawdziwego, którzy Panu są bliscy, do chwwały i uwielbienia.

6. Statuit ea in aeternum, et in saeculum saeculi: * praeceptum posuit et non praeteribit.

7. Laudate Dominum de terra: * dracones et omnes abyssi.

8. Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum: * quae faciunt verbum ejus.

9. Montes et omnes colles: * ligna fructifera et omnes cedri.

10. Bestiae et universa pecora: * serpentes et volucres pennatae.

11. Reges terrae et omnes populi: * principes et omnes iudices terrae.

12. Juvenes et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini: * quia exaltatum est nomen ejus solius.

13. Confessio ejus super caelum et terram: * et exaltavit cornu populi sui.

14. Hymnus omnibus sanctis ejus: * filiis Israel, populo appropinquanti sibi.

15. Gloria Patri et Filio: * et Spiritui sancto.

16. Sicut erat in principio et nunc et semper: * et in saecula saeculorum. Amen.

Antiphona. Juvenes et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini.

6. Postawił je na zawsze i na wieki, * dał im prawo, które nigdy nie przeminie.

7. Chwalcie Pana na ziemi * potwory morskie i wszystkie otchłanie.

8. Ogniu, gradzie, śniegu, lodzie i wietrze gwałtowny, * którzy pełnicie rozkaz Jego.

9. Góry i wszystkie pagórki, * drzewa owocowe i wszystkie cedry.

10. Dzikie zwierzęta i wszystko bydło, * gady i ptactwo skrzydlate.

11. Królowie ziemscy i wszystkie narody, * książęta i wszyscy sędziowie na ziemi.

12. Młodzieńcy i panny, starzy i młodzi niechaj chwalą Imię Pańskie, * bo Jego jedyne-go Imię wysokie.

13. Majestat Jego nad niebo i nad ziemię * i wywyższył róg ludu Swego.

14. Niechaj go wielbią wszyscy święci Jego, * synowie Izraela, lud bliski Jemu.

15. Chwała Ojcu i Synowi * i Duchowi Świętemu.

16. Jak było na początku i teraz i zawsze * i po wszystkie wieki. Amen.

Antyfony. Młodzieńcy i panny, starzy i młodzi, niechaj chwalą Imię Pańskie.

Albo się śpiewa:

Psalms 118, I. Ton. II.

1. Beati immaculati in via:
* qui ambulant in lege Domini.

2. Beati qui scrutantur testi-
monia ejus: * in toto corde ex-
quirunt eum.

3. Non enim, qui operantur
iniquitatem, * in viis ejusambu-
laverunt.

4. Tu mandasti * mandata
tua custodiri nimis.

5. Utinam dirigantur viae
meae * ad custodiendas justifi-
cationes tuas.

6. Tunc non confundar, *
cum perspexero in omnibus
mandatis tuis.

7. Confitebor tibi in directio-
ne cordis: * in eo, quod didici
judicia justitiae tuae.

8. Justificationes tuas custo-
diam: * non me derelinquas
usquequaque.

Psalm 118, I. *)

1. Błogosławieni, których
droga bez skazy, * którzy cho-
dzą według zakonu Pańskiego.

2. Błogosławieni, którzy ba-
dają świadectwa Jego, * całym
sercem szukają Go.

3. Bo którzy źle czynią, * ci
nie chodzą drogami Jego.

4. Tyś rozkazał, * aby przy-
kazania Twego strzeżono pilnie.

5. Oby zmierzały drogi mo-
je * ku chowaniu ustaw Twoich.

6. Tedy się nie zawstydzę,
* gdy baczyć będę na wszystkie
rozkazania Twoje.

7. Wysławiać cię będę ze
szczerego serca, * gdy się na-
uczę sprawiedliwych wyroków
Twoich.

8. Ustaw Twoich będę prze-
strzegał, * tylko nie opuszczaj
mnie nigdy.

*] Podczas procesji pogrzebowej dziecięcia śpiewa Kościół Psalm 118. Wcześniej zwiędły kwiatek niosą Bogu na ofiarę. Błogosławieni nieskalani bez zmyły i grzechu! Obyśmy i my bez nagany chodzili, byśmy kiedyś uwieńczeni cnotą, weszli do nieba! Niewinne dziecię znalazło bez walki sowing nagrodę. Inaczej my. Nam przeznaczona pełna znoju pielgrzymka, życie pełne walk i trosk. Dla nas jest do tronu Baranka tylko jedna droga, droga Bożego przykazania. Na tej drodze winniśmy nieskalani kroczyć i stać się błogosławionymi; każda inna ścieżka płami i prowadzi do zguby. Dobrze jest mężnwi, gdy nosi jarzmo swoje (przykazania i próby w cierpieniu) od młodości swojej (Tren. 3, 27). Gdzie się wcześniej służba Pana rozpoczyna, tam zapuszcza cnota korzenie i zapewnia wieczne, obfite żniwo. Od dzieciństwa, od początku muszę, Panie, znać Twe ustawy, któreś ufundował na wieki. Tylko tak zapiszą się niezatartymi głoskami zasady wiary i obyczajów w pamięci i woli. Panie, niechaj zawsze czystym i bez zmyły będzie serce moje, bym nie popadł w zawstydenie, lecz bym kiedyś, jak to dziecię, Ciebie oglądał, który jesteś nieskończoną czystością i szczęśliwością.

9. In quo corrigit adolescentior viam suam? * in custodiendo sermones tuos.

10. In toto corde meo exquisivi te: * ne repellas me a mandatis tuis.

11. In corde meo abscondi eloquia tua: * ut non peccem tibi.

12. Benedictus es Domine: * doce me justificationes tuas.

13. In labiis meis: * pronuntiavi omnia iudicia oris tui.

14. In via testimoniorum tuorum delectatus sum: * sicut in omnibus divitiis.

15. In mandatis tuis exercebor: * in considerabo vias tuas.

16. In justificationibus tuis meditabor: * non obliviscar sermones tuos.

17. Gloria Patri et Filio: * et Spiritui sancto.

18. Sicut erat in principio, et nunc et semper, * et in saecula saeculorum. Amen.

Psalmus 118. II.

19. Retribue servo tuo, vivifica me, * et custodiam sermones tuos.

20. Revela oculos meos: * et considerabo mirabilia de lege tua.

21. Incola ego sum in terra: * non abscondas a me mandata tua.

22. Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas: * in omni tempore.

9. Jakoż zachowa młodzian drogę swą czystą? * oto gdy przestrzegać będzie słów Twoich.

10. Z całego serca mego szukam Ciebie, * nie daj mi zbaczać od przykazań Twoich.

11. W sercu mojem chowam mowy Twoje, * abym nie zgrzeszył przeciw Tobie.

12. Bądź błogosławiony, Panie! * naucz mię ustaw Twoich!

13. Wargami memi * głoszę wszystkie orzeczenia ust Twoich.

14. Kocham się w drodze świadectw Twoich, * jak w skarbach bogatych.

15. Ćwiczyć się będę w przykazaniach Twoich * i rozmyślać o drogach Twoich.

16. Rozważam ustawy Twoje, * i nie zapomnę nigdy słów Twoich.

17. Chwała Ojcu i Synowi * i Duchowi Świętemu.

18. Jak było na początku i teraz i zawsze * i po wszystkie wieki. Amen.

Psalm 118. II.

19. Użyj łaski słudze Twemu, ożyw mię, * a będę przestrzegał słów Twoich.

20. Otwórz oczy moje, * abym widział cuda zakonu Twego.

21. Gościem ja jestem na ziemi, * nie skrywaj przede mną przykazań Twoich.

22. Usycha dusza moja z tęsknoty do ustaw Twoich * każdego czasu.

23. Increpasti superbos: * maledicti qui declinant a mandatis tuis.

24. Aufer a me opprobrium et contemptum: * quia testimonia tua exquisivi.

25. Etenim sederunt principes et adversum me loquebantur: * servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.

26. Nam et testimonia tua meditatio mea est: * et consilium meum justificationes tuae.

27. Adhaesit pavimento anima mea: * vivifica me secundum verbum tuum.

28. Vias meas enuntiavi, et exaudisti me: * doce me justificationes tuas.

29. Viam justificationum tuarum instrue me: * et exercebor in mirabilibus tuis.

30. Dormitavit anima mea prae taedio: * confirma me in verbis tuis.

31. Viam iniquitatis amove a me: * et de lege tua miserere mei.

32. Viam veritatis elegi: * iudicia tua non sum oblitus.

33. Adhaesi testimoniis tuis Domine: * noli me confundere.

34. Viam mandatorum tuorum cucurri, * cum dilatasti cor meum.

35. Gloria Patri et Filio * et Spiritui Sancto.

36. Sicut erat in principio et nunc et semper, * et in saecula saeculorum. Amen.

23. Zgromiłeś pysznych, * przeklęci są, którzy odstępują od przykazań Twoich.

24. Zdejm ze mnie sromotę i wzgardę, * bo się ja pilnie wypytuję o świadectwo Twoje.

25. Gdyby też i książęta zasiedli do rady przeciwko mnie, * sługa Twój będzie rozmyślał o ustawach Twych.

26. Bo świadectwa Twoje są rozmyślaniem mojem, * i ustawy Twe radą moją.

27. Pochyliła się aż do ziemi dusza moja, * ożyw mię według słowa Twego.

28. Opowiedziałem Tobie drogi moje i wysłuchałeś mię, * naucz mię ustaw Twych.

29. Daj mi zrozumieć drogę ustaw Twoich, * a będę rozważał cuda Twe.

30. Od smutku rozplywa się we łzach dusza moja, * pokrzep mię słowy Twemi.

31. Odwróć ode mnie drogę nieprawości, * a daj mi łaskę, bym chował prawa Twoje.

32. Obrałem sobie drogę prawdy, * nie zapominam o wyrokach Twoich.

33. Lgnę ja do świadectw Twych Panie, * niechajże zawstydzon nie będę.

34. Po drodze przykazań Twoich bieć będę, * gdy mi rozszerzysz serce moje.

35. Chwała Ojcu i Synowi, * i Duchowi Świętemu.

36. Jak było na początku i teraz i zawsze * i po wszystkie wieki. Amen.

Nad grobem mówi:

V. Kyrie elejson.	W. Panie, zmiłuj się nad nami.
R. Christe elejson, Kyrie elejson.	O. Chryste, zmiłuj się nad nami,
Panie, zmiłuj się nad nami.
V. Pater noster...	W. Ojczy nasz...

Kropi święconą wodą i okadza grób i zwłoki.

V. Et ne nos inducas in tentationem.	W. I nie wódz nas na pokuszenie.
R. Sed libera nos a malo.	O. Ale nas zbaw ode złego.
V. Sinite parvulos venire ad me.	W. Dopuszczcie dzieciom przychodzić do mnie.
R. Talium est enim regnum caelorum.	O. Do takich bowiem należy królestwo niebieskie. (Mat. 19, 14.)
V. Domine exaudi orationem meam.	W. Panie, wysłuchaj modlitwę moją.
R. Et clamor meus ad te veniat.	O. A wołanie moje niech do Ciebie przyjdzie.
V. Dominus vobiscum.	W. Pan z wami.
R. Et cum spiritu tuo.	O. I z duchem twoim.

Oremus: Omnipotens, sempiternus Deus, sanctae puritatis amator, qui animam huius parvuli ad caelorum regnum hodie misericorditer vocare dignatus es: digneris etiam, Domine, ita nobiscum misericorditer agere, ut meritis tuae sanctissimae passionis et intercessione Beatae Mariae semper Virginis et omnium Sanctorum tuorum in eodem regno nos cum omnibus Sanctis et electis tuis semper facias congaudere. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

Módlmy się: Wszehmogący, wieczny Boże, miłośniku świętej czystości, któryś duszę tego dziecięcia do Królestwa niebieskiego dziś miłostwie powołać raczył, racz i z nami, Panie, tak miłosiernie postępować, abyśmy przez zasługi najświętszej męki Twojej i za przyczyną błogostawionej zawsze Dziewicy Marii i wszystkich Świętych Twoich w temże Królestwie razem ze wszystkimi Świętymi i wybranymi Twymi zawsze się weselili. Który żyjesz i królujesz z Bogiem Ojcem w jedności z Duchem Świętym Bóg przez wszystkie wieki.

R. Amen.

O. Amen.

Następnie kapłan skrapia i okadza zwłoki i grób i spuszcza na trumnę
grudkę ziemi, mówiąc:

De terra formasti me, Do- Z ziemi ukształciłeś mnie,
mine, et carne induisti me: re- Panie, i ciałem okryłeś mnie;
suscita me in novissimo die, wskrześ mię w dzień ostateczny,
Redemptor meus, Domine. Zbawicielu mój, Panie.

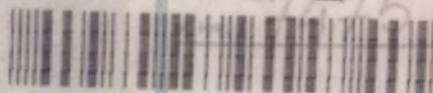
TREŚĆ.

	Str.
Nabożeństwo liturgiczne przy pogrzebach dorosłych	3
1. Pokropienie zwłok w domu żałoby	3
2. Procesja z domu do kościoła lub na cmentarz . . .	6
3. Godzinki zaduszne (nieliturgiczne)	10
4. Msza św. żałobna w dzień pogrzebu	12
Modlitwa u stopni ołtarza	12
Introit	11
Kollekta	15
Lekcja	15
Graduał i Traktus	16, 17
Sekwencja	17
Ewangelja	20
Ofiarowanie	21
Sekreta	25
Prefacja	26
Kanon przed Przeistoczeniem	27
Kanon podczas Przeistoczenia	29
Kanon po Przeistoczeniu	30
Komunja św.	32
Antyfona po Komunji	36
Modlitwa po Komunji	36
Zakończenie	37
5. Modlitwa przy marach (absolucja czyli kondukt)	38
6. Modlitwy na cmentarzu	42
7. Salve	45
Msza św. w dzień trzeci, siódmy i trzydziesty po śmierci zmarłego	47
Msza św. żałobna w rocznicę śmierci	49
Nabożeństwo lit. przy pogrzebach niemowląt i dzieci	52
1. Pokropienie zwłok w domu	52
2. Procesja na cmentarz	56
3. Modlitwy na cmentarzu	61

30
Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

7475 6

001-007475-00-0

ZBIORY ŚLĄSKIE